

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 32

6 травня 2014 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 32 2014

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2014

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
-----------------------------	----------

Аналітичний ракурс

Тарасенко Н.

Економічні реформи в Україні: декларації уряду чи реальні зміни?	5
---	----------

Законодавча влада	35
--------------------------------	-----------

Виконавча влада	42
------------------------------	-----------

Політика	59
-----------------------	-----------

Економіка	76
------------------------	-----------

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	82
---	-----------

Інформаційну безпеку України буде посилено

Виконуючий обов'язки Президента України підписав Указ про введення в дію Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2014 р. «Про заходи щодо вдосконалення формування та реалізації державної політики у сфері інформаційної безпеки України». Про це повідомляє УНН із посиланням на прес-службу в. о. глави держави.

Зокрема, уряд тепер має у місячний термін розробити і внести на розгляд Верховної Ради України законопроекти про внесення змін до деяких законів України щодо протидії інформаційній агресії іноземних держав, передбачивши, зокрема, визначення механізму протидії негативному інформаційно-психологічному впливу, у тому числі шляхом заборони ретрансляції телевізійних каналів, а також щодо запровадження для іноземних ЗМІ системи інформування та захисту журналістів, які працюють у місцях збройних конфліктів, вчинення терористичних актів, при ліквідації небезпечних злочинних груп.

Також у термін до трьох місяців Кабмін має опрацювати питання щодо створення національної захищеної операційної системи, національного антивірусного програмного забезпечення, спеціальних програмних і технічних засобів захисту державних інформаційних ресурсів та інформаційно-комунікаційних мереж; вжити заходи щодо забезпечення поширення у світі об'єктивних відомостей про суспільно-політичну ситуацію в Україні, зокрема шляхом створення відповідного медіа-холдингу для підготовки якісного конкурентоспроможного інформаційного продукту.

Міністерство закордонних справ України в місячний термін має:

1. Розробити порядок аналізу інформаційних матеріалів іноземних засобів масової інформації, що мають представництва в Україні, з метою впровадження дієвого механізму акредитації журналістів, працівників засобів масової інформації.

2. Вжити заходів щодо активізації міжнародного співробітництва з питань протидії негативним інформаційно-психологічним впливам і кібернетичній злочинності.

У свою чергу Службі безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Державній міграційній службі України належить вживати в межах компетенції в установленому порядку при вирішенні питань, пов'язаних із перебуванням на території України іноземців та осіб без громадянства, зокрема журналістів, телеоператорів, інших працівників ЗМІ, заходів щодо захисту національної безпеки України в інформаційній сфері, охорони громадського порядку (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>)*. – 2014. – 1.05).

В Україні відновлюється призов на строкову військову службу

Виконувач обов'язків Президента, Голова Верховної Ради О. Турчинов підписав 1 травня Указ № 447/2014 «Про заходи підвищення обороноздатності держави», яким відновлюється призов на строкову військову службу до Збройних сил. Указ офіційно оприлюднений і вже набрав чинності, повідомила прес-служба глави держави.

Указ передбачає призов на строкову військову службу до Збройних сил та інших військових формувань України придатних за станом здоров'я до військової служби в мирний час громадян України чоловічої статі, яким до дня відправлення у військові частини виповнилося 18 років, та старших осіб, які не досягли 25-річного віку і не мають права на звільнення або відстрочку від призову на строкову військову службу. Крім того, на військову службу здійснюють призов осіб офіцерського складу, які здобули вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем не нижче від бакалавра, пройшли повний курс військової підготовки за програмою підготовки офіцерів запасу і яким присвоєно відповідне військове звання офіцера запасу.

Призов відбудеться у травні – липні.

Як мовиться в Указі, причиною такого рішення є «дальше загострення суспільно-політичної ситуації на сході та півдні України, факти неприхованої агресії, активізації дій незаконно створених збройних формувань проросійського спрямування, захоплення та блокування будівель органів державної влади, органів військового управління, військових частин, транспортних комунікацій у Донецькій і Луганській областях, що становить загрозу зазіхання на територіальну цілісність, втручання у внутрішні справи України з боку Російської Федерації».

Крім того, метою відновлення призову є «підтримання Збройних сил України, інших військових формувань у боездатному стані, нарощування їхньої здатності давати адекватну відповідь реальним і потенційним загрозам Україні».

Нагадаємо, минулого місяця Верховна Рада рекомендувала виконавчеві обов'язків Президента вивчити доцільність поновлення призову до Збройних сил.

Минулої осені попередній президент Віктор Янукович указом скасував призов до Збройних сил на 2014 р. і визначив перехід на формування Збройних сил на контрактних засадах. Водночас призов далі зберігався до Внутрішніх військ та деяких інших формувань. Крім того, той указ стосувався скасування призову тільки на 2014 р. (*Radio Свобода* (<http://www.radiosvoboda.org/content/article/25369718.html>). – 2014. – 1.05).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Економічні реформи в Україні: декларації уряду чи реальні зміни?

Зміна влади в Україні поставила на порядок денний ряд нових завдань, серед яких з огляду на економічну реальність, яка дісталася новому уряду країни, одним з найпріоритетніших є проведення економічних реформ.

Дослідження суспільно-політичних очікувань громадян, проведене соцгрупою «Рейтинг» у квітні 2014 р. продемонструвало, що переважна більшість громадян України – 63 % – першочерговою реформою, яку потрібно здійснити в Україні, визначають боротьбу з корупцією, 61 % вважають, що найбільш потрібними є економічні реформи, 42 % найбільш значущими вважає проведення реформ в армії та оборонній галузі. Мовне питання, на якому часто спекулюють антиукраїнські політичні сили, отримало лише 6 % прихильників (<http://infolight.org.ua/content/suspilno-politychni-ochikuvannya-gromadyan-kviten-2014>).

Нова влада отримала в спадщину Державний бюджет, що був прийнятий на початку року урядом М. Азарова і мав дефіцит 71,5 млрд грн. До того ж закладені в бюджеті 395,3 млрд грн доходів були нереальними – за підрахунками нового уряду, вони були на 44,1 млрд грн вищими, ніж може дати економіка. Тобто фактичний дефіцит мав становити 115 млрд грн, або чверть видатків. Тож перші антикризові рішення стосувалися змін до Держбюджету на 2014 рік. Уже 1 березня уряд ухвалив відповідну Постанову «Про економію державних коштів і недопущення втрат бюджету», згідно з якою уряду без спеціального дозволу заборонено створювати нові установи, збільшувати кількість працівників, заповнювати вакантні посади і вдаватися до інших дій зі збільшення кількості штатних працівників у держапараті. Крім того, державним установам заборонили витрачати бюджетні кошти на ремонти, придбання автотранспорту, мобільних телефонів, ноутбуків, обслуговування мобільних телефонів, оплату чартерних рейсів.

У рамках оптимізації бюджетних витрат голова Міністерства фінансів О. Шлапак анонсував «зачистку» деяких бюджетних програм і державних проектів. За словами міністра, скорочено 42 програми, які емігрували з бюджету в бюджет і фінансувалися на 1–2 % на рік. Кабмін також переглянув понад 80 рішень попереднього уряду щодо окремих державних проектів. Це, зазначає чиновник, дасть змогу зекономити 48 млрд грн.

Урядовці також «заохочують» до економії місцеві органи влади. Так, уряд ухвалив постанову щодо збалансування

місцевих бюджетів у 2014 р. в процесі їх виконання. За словами О. Шлапака, уряд вимагає від регіонів збільшити доходи бюджетів на 2 % і скоротити видатки на 1 %. «До кінця поточного місяця вони повинні відзвітувати, у який спосіб це їм вдасться зробити», – наголосив міністр фінансів.

О. Шлапак повідомив, що протягом двох місяців буде проведено інвентаризацію державних резиденцій, дач, будинків відпочинку та оздоровчих закладів, після чого об'єкти нерухомості будуть передані Фонду держмайна для подальшої реалізації. Загалом, за підрахунками міністра фінансів, перераховані заходи мають зекономити державі 500 млн грн уже у 2014 р.

Задля наповнення бюджету уряд ініціював збільшення податкового навантаження. Урядовий антикризовий пакет, що передбачає підвищення податків, акцизів і зборів і, за оцінками Кабміну, має збільшити дохідну частину бюджету приблизно на 44 млрд грн із розрахунку на рік, було ухвалено парламентом 27 березня. Запропоновані закони, за словами Прем'єра А. Яценюка, на оплески не заслуговують, «бо доводиться обирати між поганим та дуже поганим», але вселяють надію, що запропонованим рішенням аплудуватимуть уже наступні покоління.

Так, законопроект № 4576 «Про запобігання фінансовій катастрофі та створення передумов для економічного зростання в Україні» передбачає підвищення тарифів на газ і тепло. Як повідомив А. Яценюк під час презентації в парламенті урядового антикризового пакета, Україна нині утримує першість за витратами електроенергії на 1 дол. продукції, маючи при цьому найнижчу ціну на газ для населення. За словами Прем'єра, досі українці платили 84 дол. за 1 тис. куб. м блакитного палива, тоді як у Росії вона становить 128 дол. за 1 тис. куб. м. Населення Вірменії сплачує за газ 380 дол. за 1 тис. куб. м, Молдова – 470 дол. за 1 тис. куб. м, Болгарія – 605 дол. за 1 тис. куб. м. Схожа ситуація і з оплатою за тепло: середній тариф по Україні становить 22,7 дол., тоді як у Росії – 39,15 дол. Відтак усі зусилля уряд спрямує на те, аби привести ці показники у відповідність до економічно обґрунтованого рівня чи хоча б наблизитися до нього.

«В сьогоднішніх умовах ми зобов'язані підняти тарифи на енергоносії, щоб не збанкрутувала країна, щоб привести у відповідність навіть не до економічно обґрунтованого рівня, а хоча б до рівня Росії», – зазначив Прем'єр А. Яценюк. Крім того, підняття тарифів було однією з умов МВФ для надання кредиту.

Підвищення тарифів буде поетапним і триватиме до 2018 р. Згідно із законопроектом, збільшення цін на газ для населення передбачається вже з 1 травня на 50 %. Водночас підвищення тарифів супроводжуватиметься впровадженням нової системи соціальної підтримки, яка охопить до 30 % населення. «Кожна малозабезпечена сім'я буде додатково отримувати до 500 грн на оплату», – зазначив А. Яценюк.

За словами експертів, у разі збереження нинішніх тарифів уже в 2017 р. Україну могла б очікувати катастрофа у сфері електроенергетики. Директор аналітичної групи «Да Вінчі» А. Баронін переконаний, що зростання тарифів – це єдиний шлях до підвищення енергоефективності економіки і важливий крок для притоку інвестицій в енергетичну сферу. Разом із тим аналітик пропонує більш зважено підійти до зниження соціальних ризиків, переглянути діючу систему дотацій і пільг. Першочергове завдання – упорядкувати систему адресної допомоги тим, хто насправді її потребує.

Непопулярні реформи, зокрема підвищення цін на енергоносії для населення, здатні вивести Україну з кризи за рік-півтора, вважає гендиректор інвесткомпанії Concorde Capital І. Мазепа. «Населенню одразу буде нелегко, але йому і так давно нелегко. Якщо уряд не піде на цей крок зараз, з якихось політичних причин вирішить його відкласти, то підвищення тарифів усе одно відбудеться, тільки трохи пізніше. Це потрібно чесно визнати і все ж реалізувати ряд заходів, які будуть непопулярні в короткому періоді, але в довгостроковому здатні значно підкоригувати спадну економіку, і протягом 12–18 місяців вивести її з кризи», – підкреслив він.

І. Мазепа вважає, що поточна економічна ситуація в країні плачевна, але її можна вирівняти. «І уряд уже зробив перші стабілізаційні кроки. Це – секвестр державного бюджету і

держвидатків орієнтовно на 80 млрд грн, розв'язання проблеми непогашеного ПДВ шляхом випуску облігацій. Крім того, у країні відбулася девальвація, яка стимулює інфляцію – і це вже позитивний результат», – пояснив він.

На його думку, ситуація в українській економіці може змінитися доволі швидко на краще за умови проведення реформ і підтримки міжнародними донорами. Єдиною загрозою сьогодні для України є тільки ризик військового вторгнення з боку Росії (http://ukr.lb.ua/news/2014/03/25/260634_nepopulyarnie_reformi_vivesti.html).

Законом встановлено прогресивну шкалу оподаткування доходів фізичних осіб. Податок на доходи громадян, починаючи з 300 тис. грн, становитиме 20 %, з 500 тис. грн – 25 %. Таких людей у країні, за попередніми підрахунками, 300 тис., які володіють 60 % всіх активів в Україні. «1,7 % багатих українців повинні заплатити податки, щоб 98 % українців відчули, що в країні прийшов час соціальної справедливості», – пояснив Прем'єр цю ініціативу. Водночас було вирішено відмовитися від оподаткування доходів з банківських депозитів, принаймні в цьому році.

Зарплати бюджетників і пенсій заморозять на поточному рівні – вони підвищуватимуться тільки на рівень інфляції, аби компенсувати зростання цін. Мінімальну зарплату та прожитковий мінімум протягом цього року уряд вирішив не змінювати. «Вони залишатимуться на тому рівні, що був встановлений на 1 січня цього року», – заявив А. Яценюк.

Пенсійні виплати, які перевищують 10 тис. грн, пропонується оподатковувати на 15 %. Крім того, пенсії держслужбовців, суддів, прокурорів, слідчих, працівників місцевого самоврядування, дипломатів та ін. пропонується перевести на загальний принцип нарахування – у розмірі 70 % від зарплати. Таке рішення, у сукупності з іншими заходами, дасть змогу вже в 2014 р. знизити витрати Пенсійного фонду на 1,358 млрд грн.

Зменшувати бюджетні витрати планують також шляхом скорочення близько 24 тис. чиновників, 79,4 тис. працівників МВС, 3,35 тис. співробітників СБУ, 2,263 тис. працівників прокуратури. Лише на звільненні силовиків планують заощаджувати 1,35 млрд грн на рік.

Закон збільшує ставки акцизного податку на алкогольні напої та тютюнові вироби на 25 %, пиво – на 42,5 %. Таким чином, сукупне підвищення ставок на спирт та алкогольні напої в 2014 р. становитиме 39 %, на тютюнові вироби – 31,5 %, на пиво – 42,5 %.

Введено також збір у розмірі 0,5 % при купівлі валюти. Причому платити його будуть і юридичні, і фізичні особи, у безготівковій і готівковій формі.

Серед інших непопулярних заходів – уніфікація виплати допомоги при народженні дитини. Тепер розмір допомоги становитиме 41 тис. 280 грн, незалежно від кількості дітей у сім'ї.

У цілому в Кабміні зазначають, що оголошені реформаторські рішення уряду не остаточні. Після докладного вивчення та всебічної експертизи щось можна змінити, щось додати, дещо проігнорувати. Більшість експертів також ставляться до економічної програми нового уряду з урахуванням перспективи переглянути деякі її статті та положення.

Експерти поки не прогнозують, наскільки швидким виявиться ефект від непопулярних кроків уряду, але переконані, що завдяки їм Україна зможе вийти зі стагнації. «Нині вже неможливо приймати такі закони, які дозволяли б врахувати повною мірою і необхідність виходу з глибокої кризи в економіці, і гарантувати ту планку соціальних виплат, яку традиційно підтримували, багато в чому на шкоду економічному зростанню, усі уряди і всі президенти, – вважає директор Інституту соціально-політичного проектування “Діалог” А. Міселюк. – Тому зараз, власне, і доводиться чимось жертвувати. Але, за великим рахунком, є підстави, що найбільш незахищені верстви населення не будуть зачеплені цими мірама і в законі передбачена компенсація для них і підтримка».

На думку експерта, збільшення кількості бідних сімей у 2,5 раза, про яке заявляв Прем'єр А. Яценюк, не відбудеться. «У нас рівень бідності плаваючий. Немає чіткої межі, де починається бідність і кого загальноприйнято вважати бідним. “Затягнути паски” дійсно доведеться практично більшості верствам населення і збільшиться кількість тих, чий рівень життя знизиться. І це в першу чергу торкнеться тих, кому будуть

урізані виплати. Але якщо уряд буде не тільки змушувати затягувати паски, але й давати можливості розвивати свою підприємницьку активність, то як мінімум не відбудеться такого катастрофічного, у разі, збідніння населення, – пояснив А. Міселюк. – Якщо порівнювати антикризові закони із дзвінками в театрі, то це був тільки перший. За ним має бути ще другий, третій. Бо обмежуватися заходами тільки фіскальної економії – це, власне, досвід європейських країн післякризового реагування. Він довів, що тільки цим обмежуватися безперспективно. Необхідні ще якісь кроки, які будуть сприяти поживаленню підприємницької активності, залученню інвестицій. А для цього потрібно комплексно підходити і не зводити зусилля тільки до того, аби відшукати в нашому убогому бюджеті якісь можливості, або щось десь урізати, утиснути, і тільки за рахунок цього намагались витягнути країну з нинішньої кризової ситуації.

Ці кроки дійсно необхідні, але ними все не має обмежуватися. Я сподіваюся, що уряд це розуміє і робитиме і наступні кроки, які здатні створити фундамент для подальшого розвитку економіки» (<http://news.finance.ua/ua/~2/2014/03/28/322458>).

Водночас, на думку експертів, реформи, заявлені Кабміном, занадто довго перебували в стадії розроблення. Зокрема, необхідність секвестру Держбюджету була очевидною з перших днів зміни влади. На те ж, щоб підготувати відповідний законопроект і винести його на голосування до сесійної зали, витратили місяць.

Однією з головних проблем, на розв'язання якої новим міністрам необхідно спрямувати свої зусилля, є корупційні схеми, укорінені в багатьох сферах. На думку директора Центру міжнародної економіки і міжнародних відносин О. Устенка, певні кроки в цьому напрямі вже зроблено, зокрема проголосовано у ВР проект закону про здійснення державних закупівель. Але навряд чи ці заходи можна вважати достатніми, вважає експерт.

Дуже близька до теми антикорупційних ініціатив і потреба реформувати держуправління. Новий Кабмін спробував

ініціювати зміну формату роботи державних органів, щоправда, почав із показового «затягування пасків» і зміни вивісок на міністерствах. Так, повноваження Міндоходів знову розділили між двома відносно автономними відомствами – Податковою та Митною службами з призначенням їхніх керівників. Крім того, «перекроювання» зазнало і Мінпромполітики, перетворене в Міністерство промислової політики і торгівлі.

На думку О. Устенка, ці дії уряду важко назвати продуктивними, оскільки широкомасштабної реформи з урахуванням міжнародного досвіду так і не ініційовано. «І починати її потрібно не з об'єднання двох міністерств – це нічого принципово не змінить», – каже О. Устенко (<http://forbes.ua/ua/nation/1368303-kabmin-kamikadze-misyas-krutogo-pike>).

Голова Комітету економістів України А. Новак, зі свого боку, вважає, що пропозиції уряду виглядають радше як косметичний ремонт, ніж зміна економічної системи. У ситуації, у якій опинилася Україна, уряд мав би працювати у двох напрямках – оперативна робота та стратегічна, переконаний експерт. Оперативної реакції уряду насамперед потребує державний борг України. У ситуації, що склалася, треба говорити про списання державного боргу. Наприклад, Польщі списали у 1990-х роках 50 % боргу. Аргументували так: для полегшення переходу до ринкових відносин. Нещодавно було списано 85 % боргу Греції – для покращення фінансового стану країни. Але в Польщі і в Греції не було ні військової інтервенції, ні людських жертв, як це є в нас. В Україні є набагато більше аргументів, щоб просити світових кредиторів списати частину державного боргу. А. Новак вважає, що Україна може розраховувати на діапазон від 50 до 85 %. Щоправда, можна почати й з більшої суми, але це питання Україна має обов'язково порушити.

Списання державного боргу матиме потрійний ефект. По-перше, ми зможемо формувати бездефіцитний держбюджет на поточний рік і на наступні два роки. По-друге, кредитний рейтинг України підвищиться, а нові кредити нам обійдуться значно дешевше. По-третє, нові кредити ми витратимо не на погашення старих боргів, а на економічний розвиток.

Щодо стратегічних змін – це реформи насамперед структури уряду та усієї вертикалі влади країни. Зміна економічної системи – це зміна законодавчого поля, яке забезпечує економічну діяльність, а саме кодексів – Податкового, Бюджетного, Монетарного, Соціального, Трудового, Господарського. Поки що таких ініціатив не чути. Натомість спостерігаємо популізм: економія на машинах, пальному. Уся економія на автопарку чиновників та його утриманні – 200 млн грн за рік, а якщо закрити одну офшорну схему, одразу матимемо 20 млрд (<http://molbuk.ua/publicacii/71241-ekonomiya-uryadu-na-mashynakh-ce-populizm.html>).

Голова комісії УСПП з питань економічної політики Ю. Дрогвоз стверджує, що, виходячи з норм прийнятих документів, про створення передумов для економічного зростання в Україні взагалі не йдеться. Збільшення ставок акцизів на ряд товарів необгрунтовано збільшить податкове навантаження на бізнес і призведе до підвищення цін на внутрішньому ринку для населення, вважає вона. Зростання ставок податків на паливо призведе до зростання тарифів у транспортній сфері. «А внаслідок запропонованого порядку оподаткування доходів фізичних осіб, у тому числі відсотків і дивідендів, буде значно ускладнено адміністрування податку», – каже вона (<http://forbes.ua/ua/nation/1368230-deputati-zatverdili-paket-antikrizovih-zakoniv>).

Чимало претензій мають аналітики й до поспішного скорочення державного апарату, адже це призведе до значного збільшення кількості безробітних у державі, утримання яких ляже на плечі центрів зайнятості. Хоча саме по собі скорочення чиновницького апарату доволі популярне серед громади.

Загалом у нинішньому році Кабінет Міністрів очікує скорочення ВВП України на 3 %. Саме такий прогноз закладено до нової редакції Державного бюджету. Економічні експерти вважають цей прогноз оптимістичним і назвали кілька причин, через які уникнути більшого спаду економіки цього року не вдасться (http://www.ukrinform.ua/ukr/news/eksperti_vvagayut_optimistichnim_uryadoviy_prognoz_shchodo_stanu_ekonomiki_v_2014_rotsi_1923112).

Як пояснив директор Інституту світової економіки і міжнародних відносин Національної академії наук України О. Устенко, «в умовах необхідності зниження дефіциту держбюджету, як правило, економіка показуватиме або зниження темпів зростання, або падіння. При цьому знижуються витрати домогосподарств, і це дає додатковий імпульс для зниження економіки країни». На його думку, урядовий прогноз ВВП цілком реальний, але оптимістичний.

Як зазначає генеральний директор аналітичного департаменту компанії Pro-Consulting.ua О. Соколов, негативні прогнози зростання ВВП пояснюються важкою політико-економічною ситуацією, яка склалася в Україні. «На сьогодні бізнес займає вичікувальну позицію, оскільки не зрозумілі перспективи. Це негативно позначається на рівні виробництва та зовнішньої торгівлі», – вважає експерт. При цьому його прогноз щодо економіки трохи кращий за урядовий – «мінус» 2 %.

Менш оптимістичний президент Українського аналітичного центру О. Охріменко, який очікує у 2014 р. істотного просідання виробництва з усіх галузей, у тому числі й щодо сільського господарства, яке раніше виступало «локомотивом» української економіки. «Через політичну кризу в країні частина бізнесу зупинилася, а частина – пішла у тінь. Крім того, бізнес дуже боїться рейдерських захоплень і переділу власності. Як результат, у 2014 р. дуже ризиковано розвиватися, тому бізнесмени прагнуть працювати по мінімуму. Швидше за все, реальне скорочення ВВП буде на рівні 5–6 %. І це найбільш оптимістичний прогноз».

На думку головного фінансового аналітика рейтингового агентства «Експерт-рейтинг» В. Шапрана, сценарії розвитку вітчизняної економіки доведеться ще неодноразово переглядати. Уряд прогнозує інфляцію на рівні 12 %, однак девальвація гривні з початку 2014 р. вже становила 25–30 %. За таких темпів девальвації та підвищення цін на газ інфляцію буде важко утримати на прогнозованому рівні, припускає фахівець.

Економісти зійшлися на думці, що найвідчутніший удар по українській економіці здатна завдати РФ, на яку припадає близько 25 % українського експорту. «Немає жодних сумнівів,

що Росія може заподіяти серйозних збитків нашій економіці за рахунок запровадження заходів нетарифного обмеження. І ті 0,5 млрд дол., які, за оцінкою європейців, можуть відіграти наші експортери на європейському напрямі, явно не компенсують втрат», – констатує О. Устенко.

Як зазначає О. Соколов, песимістичний сценарій передбачає подальше погіршення торговельних відносин із РФ, товарооборот з якою у 2013 р. наближався до позначки 40 млрд дол. США, а також загострення кризи всередині України. Такий розвиток подій змусить вітчизняний бізнес переорієнтовуватися на нові ринки збуту, що може призвести до ще більшого зниження ВВП – «мінус» 4–5 %.

За прогнозами О. Охріменка, у разі загострення конфлікту з Росією можна чекати обвалу ВВП України мінімум на 10–15 %. Він також вважає, що погіршення рівня життя відчують насамперед українці, зайняті на підприємствах, орієнтованих на поставки продукції в Росію (машинобудування, харчопром), а також, які працюють у роздрібній торгівлі, сфері обслуговування (готелі, ресторани) і мас-медіа. «Наш центр прогнозує різке зростання безробіття цього року, що більш ніж удвічі перевищить офіційний, – зазначив О. Охріменко.

Аналітик МЦПД О. Жолудь, навпаки, упевнений, що різкого зростання безробіття не буде, оскільки багато структур, які співпрацюють з Росією, уже скоротили зайвий персонал, але можливе переведення працівників на неповний робочий день і відправлення їх у відпустки за свій рахунок. «Уряд має подати серйозну програму реформ, спрямовану на відродження економіки. На отримані від МВФ кредити потрібно будувати нові дороги, реконструювати комунальну сферу, що дасть змогу економити газ, модернізувати НПЗ, щоб випускати свій якісний бензин, а не закуповувати імпортний. Заодно вирішиться і проблема зайнятості», – вважає О. Жолудь.

Водночас досить поширеними є думки економістів, що за умови проведення реформ у рамках програми МВФ і поліпшення інвестиційного клімату в країні економіка України вже в 2015 р. демонструватиме зростання.

За прогнозами експертів групи UniCredit, ВВП України у 2014 р. знизиться на 6 %, а за підсумками 2015 р. зросте на 1 %.

Утім експерти групи зазначають, що прогноз по Україні може бути оптимістичнішим, враховуючи стабільну роботу нового уряду, який дотримується програми МВФ і просувається в роботі з підписанням угоди про зону вільної торгівлі.

Проект «Основних напрямів бюджетної політики на 2015 рік», нещодавно поданий Кабінетом Міністрів до Верховної Ради, передбачає, що зростання ВВП становитиме 1,7 % (у 2014 р. – падіння на 3 %), а ціни за рік зростуть лише на 5,4 % (прогноз на 2014 р. – 12–14 %) (<http://ukr.segodnya.ua/politics/pnews/stanet-li-ukraina-v-2015-godu-zhit-luchshe-mneniya-ekspertov-515308.html>). Зрости мають і показники промислового виробництва, а рівень безробіття – знизитися. Експерти, утім, оптимізму чиновників не поділяють, адже для того, щоб стабілізувати стан економіки, потрібні не тільки кредити від міжнародних структур, але й реформи, а про них влада поки що мовчить.

Як роз'яснили в прес-службі Мінфіну, який готував документ, розрахунки зроблені, виходячи зі співпраці з МВФ та іншими міжнародними фінустановами, і враховують, що у 2014–2015 рр. в Україну прийде не менше 24 млрд дол. кредитів. Також планується, що курс гривні буде ринковим, а не фіксованим і коливатиметься в межах 10–11 грн/дол. «Основні напрями бюджетної політики» Верховна Рада має затвердити до кінця травня, щоб уряд міг розпочати роботу над Держбюджетом 2015 р.

Як наголосив міністр економічного розвитку та торгівлі П. Шеремета, реальний стан економіки дає певні підстави для зваженого оптимізму на 2015–2016 рр. Щодо 2014 р., зважаючи на розбалансовану макросистему, низький рівень конкурентоспроможності економіки, зниження національних рейтингів, вплив капіталу за кордон, критично низькі валютні резерви на фоні посилення девальваційних очікувань, тінізацію економіки, такого оптимізму, на жаль, немає, зазначив міністр.

За словами урядовця, економіка України є хронічно залежною від подвійного дефіциту. Перший – це фіскальний дефіцит, другий – торговельний. «Ці проблеми накопичували-

ся в державі тривалий час і потребують першочергового вирішення», – зауважив міністр. Водночас він додав, що стабілізуючим фактором виступатиме кредит від МВФ. П. Шеремета зазначив також, що в I кварталі 2014 р. очікується зменшення промислового виробництва на 5 %, будівництва – на 6,4 %, експорту – на 7,4 %.

«Частковим компенсатором виступає внутрішній попит, але він не трансформувався в нарощування внутрішнього виробництва. Отже, якщо говорити про прогноз на 2014 р., то перспективи розвитку економіки в поточному році є доволі хиткими. Загрозою виступає накопичення зобов'язань і той рівень зарегульованості, який складався десятиліттями», – сказав він.

Стримуючими факторами, за його словами, також є вже проведений секвестр бюджету, зростання курсу та цін на газ. «У результаті ми так чи інакше матимемо звуження внутрішнього споживчого попиту домогосподарств. Але потрібно зауважити, що це є та частина ліків, які мають бути прийняті, щоб стабілізувати всю макроекономічну ситуацію», – наголосив він.

Відтак у 2014 р., за оптимістичними прогнозами, очікується зниження ВВП на 3 %, серйозне зростання цін на споживчому ринку. «У результаті цих проблем та інших негативних факторів зростання економіки може відбутися в кінці року або на початку наступного, але за реалізації дисциплінованих, структурних, фундаментальних реформ», – наголосив міністр (http://zaxid.net/home/showSingleNews.do?sheremeta_tsey_rik_bude_problemnim_cherez_reformi_yaki_treba_realizuvati&objectId=1306972).

Водночас П. Шеремета переконаний, що економічні реформи в Україні можливо провести за три-шість місяців. В інтерв'ю виданню «Комерсант-Україна» він заявив, що «все залежить від політичної волі. Грузія показала, що при її наявності можна все зробити дуже швидко». «Я розділив би свої завдання на три групи. У короткостроковій перспективі – це боротьба з корупцією. У середньостроковій перспективі – а в умовах роботи нашого уряду це питання одного-двох місяців

– основним завданням стане здешевлення і спрощення ведення бізнесу в Україні. Для цього необхідно впровадити норми, які дуже швидко можуть дати позитивний економічний ефект. Третє – збільшення конкурентоспроможності України завдяки її людському капіталу. Для розвитку бізнесу та залучення інвестицій в країну нам потрібно пропонувати працівників відповідної кваліфікації. Це довгострокова мета», – констатував П. Шеремета.

Він також зазначив, що має намір орієнтуватися на Грузію, Сінгапур і Малайзію під час проведення там реформ. Міністр додав, що має намір активізувати діалог з ЄС, але при цьому не має намірів відмовлятися від співпраці з Росією (<http://euromaidanonline.com/pavlo-sheremeta-na-reformi-v-ukrayini-neobhidno-tri-shist-misyatsiv>).

Перше, що необхідно зробити країні, вважає П. Шеремета, – це радикально полегшити ведення бізнесу. «За рейтингом легкості ведення бізнесу Україна перебуває на 152-му місці. Сінгапур займає перше місце, Грузія – 16, Малайзія – 18. Тобто ці країни входять до першої 20-ки. І Грузія довела, що це робиться за два роки. Це елементарно відбувається, якщо є на це політична воля. У Малайзії акціонерні товариства реєструються за один день, компанія – за одну годину. Це є пріоритет номер один. Пріоритет номер два – освіта. Тобто людей треба вчити англійської мови, китайської мови. Але якщо залишиться корупція, немає сенсу визначати пріоритетні галузі», – переконаний урядовець (<http://gk-press.if.ua/node/6562>).

Стимули для нового якісного економічного зростання, за словами міністра економіки та торгівлі, передбачає так званий «плюсовий пакет». Усього розроблено 20 законопроектів, ключовим завданням яких є полегшення й здешевлення ведення бізнесу.

Уже ухвалено 9 квітня Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скорочення кількості документів дозвільного характеру» (реєстр. № 243ба). На черзі – «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення порядку відкриття бізнесу» (реєстр. № 2258а), «Про товариства з обмеженою та

додатковою відповідальністю» (реєстр. № 2011-1), «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів» (реєстр. № 2013а) та інші законопроекти. Усього вже зареєстровано 14 законопроектів, прийняття яких парламентом уряд очікує за кілька місяців (<http://gazeta.dt.ua/finances/pavlo-sheremeta-diagnoz-podviynahronichna-deficitozalezhnist-.html>).

Говорячи про точки росту країни, П. Шеремета зазначив: «Ті рішення, які були запропоновані та підтримані ВР, можна назвати “хірургічним набором”. Нам треба було йти на такі заходи внаслідок дуже великого дефіциту бюджету, власне, нереалістичного бюджету. Тому ми дякуємо Верховній Раді, що вона пішла на цей крок, хоча це тяжкий і болючий шлях. Але далі треба включати інші заходи. Якщо продовжувати говорити медичною термінологією, то це – терапія та реабілітація».

Поряд із впровадженням економічних реформ П. Шеремета вважає, що вкрай важливо спілкуватися й прислухатися до громадськості. У списку формальних і неформальних механізмів впливу громад на рішення уряду міністр назвав такі:

- активно діюча Громадська рада при Міністерстві економічного розвитку та торгівлі;
- залучення громадських активістів, які є платниками податків і суб'єктами реформ;
- спілкування в соціальних мережах;
- запуск громадських приймалень.

Міністр економіки також повідомив, що робоча група за участі фахівців Міністерства економічного розвитку і торгівлі та ряду інших відомств має намір у найближчі місяць-два презентувати Стратегію нової податкової політики держави. «Група формується, поки уряд розробляє принципи податкової системи, – сказав П. Шеремета. – Термін роботи не роки, а місяці, місяць-два піде на розробку Стратегії». При цьому він підкреслив, що податкова система має бути ефективною, простою, передбачати зниження кількості податків і часу на їх адміністрування при одночасному розширенні бази оподаткування (<http://uacrisis.org/ua/temporary-removal-of-sustom>).

Тим часом керівництво банківської системи намагається переконати громадськість у тому, що фінансова система починає «одужувати». Відплив депозитів з банків країни значно сповільнився, повідомив заступник директора Генерального департаменту грошово-кредитної політики Національного банку України О. Арсенюк. «Ситуація на грошово-кредитному ринку все ще залишається дещо напруженою. Одночасно ми вже спостерігаємо відчутні ознаки поступової стабілізації ситуації, – переконує банкір у відео, розміщеному на сайті НБУ. – Якщо ми візьмемо період із початку квітня, то темпи відпливу депозитів фізичних осіб із банківської системи в рази менші, ніж ми спостерігали в березні». Чиновник підкреслює, що збільшення Нацбанком облікової ставки (з 6,5 до 9,5 % річних) разом з іншими заходами стане додатковим стабілізуючим чинником на грошово-кредитному ринку: стимулюватиме відновлення ресурсної бази банків і позитивно вплине на кон'юнктуру валютного ринку за рахунок зниження спекулятивного тиску (<http://m.day.kiev.ua/uk/article/ekonomika/kredit-mvf-dast-lishe-chas-dlya-reform>).

Однак рекордні темпи девальвації гривні викликають в експертів ряд критичних оцінок. Директор Центру міжнародної економіки і міжнародних відносин О. Устенко, зокрема, вважає, що гнучкий курс – колосальна помилка в умовах, коли населення «більше не грає на валютному ринку, оскільки його ресурси закінчилися і запасу міцності у нього немає». Банки, які отримують рефінансування від регулятора, як вважає експерт, не транспарентні. Падіння ж курсу гривні «розкручене помилками Нацбанку». Підвищення облікової ставки НБУ, яке має демонструвати посилення монетарної політики, не стало дієвим гальмом, що оберігає гривню від падіння, а навіть, за оцінкою О. Устенка, збільшило кут «падіння гривні з приблизно 30 до 45 градусів».

На думку управляючого партнера компанії «Капітал Таймс» Е. Наймана, у нинішніх котированнях гривні 10–20 % політичної складової, або, інакше, надлишкової «військової премії». Якщо воєнні дії на Сході України вдасться припинити, то ситуація на валютному ринку стабілізується. Якщо ж

будуть нові загострення й «розповзання політичної кризи» на інші регіони, то це дедалі сильніше тиснутиме на курс національної валюти. Кредит МВФ, який, швидше за все, буде невдовзі отримано, експерт називає позитивним, але все-таки лише додатковим чинником. На думку Е. Наймана, убивчою для економіки є ціна газу, оголошена Україні Росією. Утім експерт вважає, що Українська держава може за три-чотири місяці вирішити цю проблему. Якщо ж цього не відбудеться, то доведеться ще більше піднімати тарифи для населення з усіма відповідними наслідками.

Е. Найман не сумнівається, що українська влада здатна виконати умови МВФ для отримання кредиту, але ставить під сумнів здатність української влади проводити реформи власними ресурсами та мізками. Експерт стверджує, що МВФ своїми короткостроковими (на два роки) позиками «лише купив Україні час для проведення реформ». Якщо ми в нього не вкладемося, зазначає експерт, бути біді. Поки ж спроби влади провести в країні реформи близькі до провальних. Е. Найман називає поспішним «ляпом» ухвалений практично без обговорення, без консультацій із бізнесом та експертами антикризовий закон про додаткові податки. «Як і раніше, усе робиться кулуарно – це не реформи», – говорить експерт.

Проте О. Устенко впевнений, що в нинішніх українських проблемах приховані ще й колосальні стимули для того, щоб підвищувати конкурентоспроможність і шукати для нашої економіки нові ринки. Вихід один – розвивати малий і середній бізнес, який для України набуває статусу питання національної безпеки, оскільки «такої кількості безробітних Україна не потягне». Настільки ж важливо для країни стати привабливою для інвестицій, створити привабливий інвестиційний клімат, говорить О. Устенко.

Позитивною подією для української економіки стало рішення ЄС про одностороннє скасування мита на експорт українських товарів, яке набуло чинності 22 квітня (http://news-radio.com.ua/news/2014_04_22/Nabulo-chinnost-r-shennja-Sproskasuvannja-mit-na-eksport-ukra-nskih-tovar-v-0877). «Мито на товари, вироблені в Україні, має бути знижене або скасовано»,

– ідеться в Офіційному журналі ЄС. Повідомляється, що торгові преференції для України набудуть чинності протягом двох тижнів після публікації. Разом з тим ці заходи не спрямовані на те, щоб замінити зону вільної торгівлі, і діятимуть тільки обмежений період – до 1 листопада 2014 р.

Така одностороння міра встановить пільговий доступ на ринок ЄС для українських експортерів у повній відповідності до графіка поступок, які були досягнуті під час переговорів про зону вільної торгівлі. У свою чергу, Україна не повинна надавати додатковий доступ для експорту з ЄС. Передбачається, що тимчасова відміна митних зборів призведе до економії 500 млн євро. Із них, як очікується, близько 340 млн євро можуть надійти від збільшення експорту і близько 97 млн євро – від скасування експортних мит (http://newsradio.com.ua/news/2014_04_22/Nabulo-chinnost-r-shennja-S-proskasuvannja-mit-na-eksport-ukra-nskih-tovar-v-0877).

Європейські мита будуть знижені на 94,7 % для української промислової продукції та на 82,2 % для українського аграрного експорту. Проте для таких товарів, як крупи, яловичина, свинина, м'ясо птиці, замість повного зняття мит, застосовуватимуться безмитні квоти, коли експорт української продукції буде дозволений у певних обсягах.

З 1 листопада Київ і Брюссель вийдуть на повне підписання Угоди про асоціацію, і має запрацювати повноцінна зона вільної торгівлі між Україною і ЄС, коли торговельні мита будуть зменшені не тільки з боку Євросоюзу, але і з боку України (хоч і більш поступово та з перехідним періодом для багатьох європейських товарів).

Посол ЄС в Україні Я. Томбінський вважає, що півроку до 1 листопада є шансом для українських підприємств підготуватися до «справжньої» зони вільної торгівлі. «З 1 листопада працюватиме зона вільної торгівлі за тими ж принципами, за якими зараз відкривається для України європейський ринок. Українським виробникам нададуть можливість підготуватися і поліпшити свої можливості на європейському ринку», – заявив посол ЄС у Києві.

Водночас він попередив, що європейський ринок є перенасиченим і дуже вибагливим, тому привернути увагу євро-

пейських споживачів є складним завданням. «Європейський ринок є ринком споживача. Він не є ринком, де є дефіцит товарів. До європейського ринку треба прийти із продуктами, які є не тільки конкурентоспроможні за ціною, але і за якістю».

З іншого боку, зазначає дипломат, ЄС потроху виходить з економічної кризи, а це означає, що зростає і попит, і інвестиційні можливості європейців. Тому Я. Томбінський радить українським підприємцям використати нагоду не тільки для того, щоб потрапити на європейський ринок, але й для того, аби залучити європейських інвесторів в Україну. «Є також і можливість для європейських виробників, у яких вже є українські партнери, виробляти свої товари в Україні, і експортувати їх до ЄС за стандартами, які відповідають європейським», – каже Я. Томбінський (http://www.bbc.co.uk/ukrainian/business/2014/04/140418_ukraine_eu_trade_az.shtml).

За словами члена парламентського Комітету з питань економічної політики К. Ляпіної, українські бізнесмени мають враховувати, що такі надзвичайно привабливі можливості довго не триватимуть. «Це вікно можливостей не буде тривалим, це буде лише півроку. Навіть коли ми підпишемо угоду про зону вільної торгівлі, режим торгівлі вже не буде таким сприятливим», – зазначає депутат.

Від самого початку переговорів про запровадження зони вільної торгівлі між Україною і ЄС більшість оглядачів висловлювали прогнози, що найбільше виграють українські аграрії, хоча і виробники промислової продукції, особливо металу, які вже давно експортують свою продукцію до Європи, матимуть прибутки від скасування мит. За підсумками минулого року експорт товарів з України в країни ЄС за рік зріс до 26,5 % – 16,8 млрд дол. Найбільше вітчизняні виробники постачали до країн ЄС чорних металів і виробів з них – 26,2 % від загального обсягу експорту до ЄС. Трохи менше – 10,5 % – руди, шлаків і золи, зернових культур – 10,3 %, електричних машин – 9 %, насіння і плодів олійних рослин – 7,4 %, палива мінерального, нафти і продуктів її перегонки – 6,3 %,

деревини і виробів з деревини – 3,6 % (www.day.kiev.ua/uk/article/ekonomika/shans-yakiy-ne-mozhna-zmarnuvati).

Утім квоти, у межах яких ЄС «пускає» до себе українську агропродукцію без мит, зовсім невеликі. Наприклад, по м'ясу птиці вони становлять 36 тис. т на рік, яловичині – 12 тис. т, свинині – 40 тис. т, яечним продуктам – 3 тис. т, зерну – 1,6 млн т, цукру – 20,7 тис. т, молоку, вершкам – 8 тис. т. Для порівняння: минулого року Україна виробила 63 млн т зерна, 11,5 млн т молока, близько 0,75 млн т свинини, 0,4 млн т яловичини, 1,2 млн т м'яса птиці, стільки ж цукру. Із перерахованих категорій з точки зору «питомої ваги» Європи в загальному експорті української агропродукції можна виділити тільки зерно, точніше кукурудзу: торік майже 43 % експорту цієї культури, або 7,1 млн т, з України припало на ЄС (http://ukr.lb.ua/news/2014/04/23/264134_ukrainskie_tovari_evropeyskih.html).

Хоча розмір наданих квот і не значний, деякі з них ми все одно можемо не виконати – особливо це стосується м'ясо-молочної групи. На процедуру погодження дозвільних документів для допуску на європейський ринок українські птахофабрики витратили приблизно чотири роки, неодноразово запрошували для інспекції європейських фахівців, але в підсумку це стало скоріше «імідж», ніж «бізнес»-досягненням – європейські мита залишалися загороджувальними, експорт курячого м'яса за 2013 р. навряд чи досяг 450 тис. т. Зате сьогодні в птахівників багато оптимізму й надій повністю обнулити мита. Голова ради директорів Асоціації «Союз птахівників України» О. Бакуменко впевнений у тому, що за ці півроку птахофабрики сповна скористаються запропонованими квотами як по м'ясу, так і по яечним продуктам.

З ним згодний генеральний директор Асоціації «Український клуб аграрного бізнесу» В. Лапа. «По зерну ми заповнимо квоту, з птахівництва заповнимо. Наскільки я знаю, виробники яловичини готові заповнити квоти, питання в тому, коли приїде перевірка Гендиректорату САНКО, для того щоб запустити процес сприйняття України як постачаль-

ника, тобто надання Україні дозволу на постачання яловичини», – говорить В. Лапа. За його оцінками, шанси потрапити на європейський ринок у найближчі півроку є і в сухого молока (казеїну), використовуваного в нехарчових цілях.

Багато що в питаннях доступу до європейського ринку залежить від українського законодавства у сфері харчової промисловості. Щоб зняти неузгодженості між власними і європейськими стандартами, Україна має прийняти пакет законопроектів, що стосуються забезпечення та контролю якості й безпеки харчових продуктів, системи реєстрації та ідентифікації тварин, поведінки з побічними продуктами тваринництва тощо. Питання в тому, наскільки швидко будуть прийняті ці документи. Один з них – законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо безпечності харчових продуктів» – у роботі вже майже два роки. Його попередню редакцію вносив до парламенту уряд М. Азарова, тепер документ потрібно перереєструвати і внести актуальні поправки.

Більшості переробних підприємств України не вистачає визнаних у ЄС сертифікатів якості. І якщо великі гравці ринку можуть собі їх дозволити, то дрібним це поки не по кишені, і ніякої держпідтримки в отриманні міжнародної сертифікації незабаром не передбачається. За оцінками президента Української аграрної конфедерації Л. Козаченка, для сертифікації відповідно до європейських вимог українському харчопрому потрібно знайти 7 млрд євро. Л. Козаченко зазначає, що сертифікати ISO і HACCP мають 7 % підприємств харчової промисловості країни, один з цих сертифікатів є у 15 % підприємств.

Але справа не тільки в сертифікації, особливо коли мова заходить про молочні продукти. В Україні більшу частину молока виробляють господарства населення, чию продукцію складно привести «до спільного знаменника» за показниками якості, що неприйнятно для європейського ринку. Для виробництва преміальної продукції, а також дитячого харчування переробники використовують молоко кращих характеристик, співпрацюють із сільгосппідприємствами, фермами, які

мають статус спеціальних сировинних зон. Ціна такого молока, природно, вища. В Асоціації «Укрмолпром» зазначають, що деякі виробники сухого молока, масла і навіть морозива готові поставляти свою продукцію до ЄС, мають для цього необхідні сертифікати, але все «впирається» в питання сировинних зон і нерегульованої системи державного контролю над якістю та безпекою продукції.

В. Лапа переконаний, що введення торговельних пільг – важливе стратегічне рішення. Проте сподіватися на миттєвий ефект від нього не варто, оскільки українські сільгоспвиробники, як правило, достатньо слабо ознайомлені зі специфікою роботи на ринку ЄС. Вони не завжди знають, які документи необхідні для експорту на територію ЄС, як відбуваються митні процедури, як адмініструють митний кодекс, які вимоги з боку споживачів. Тому потрібно провести ще велику роботу щодо роз'яснення українським аграріям специфіки роботи на європейському ринку та перетворити фактичні переваги на реальні.

Експерти рейтингової агенції Fitch наголошують, що за нинішніх умов, принаймні в короткостроковій перспективі, позитивні ефекти від скасування мит будуть обмеженими. «Рішення Європейського Союзу про зниження імпорتنих мит на українські товари в довгостроковій перспективі може допомогти українським експортерам із сільськогосподарського сектору зменшити свою залежність від ринків Близького Сходу й Азії. Проте в короткостроковій перспективі будь-який позитивний ефект буде обмеженим і йтиме на другий план, зважаючи на ризики і невизначеність у зв'язку з політичною та економічною ситуацією в Україні», – ідеться в коментарі агенції (<http://www.rbc.ua/ukr/news/economic/eksperty-fitch-ne-zhdut-bystrogo-vyigrysha-ot-snizheniya-poshlin-19042014110000>).

Із тим, що за напружених умов, що склалися в країні, напевно чи можна щось прогнозувати, погоджується й голова Української аграрної конфедерації Л. Козаченко. Але якщо ситуація в Україні та на її кордонах буде більш-менш стабільною, прибутки усе ж таки будуть, переконаний він. «Принаймні

250 млн із тих 500, про які всі говорять, у нас вже у кишені є. Все залежатиме від подолання політичної кризи, виборчого процесу, ескалації напруження у відносинах з Росією, кризи у фінансовому і банківському секторі – усе це разом може дуже негативно вплинути на торгівлю», – зауважив Л. Козаченко.

Проте він має сумніви в тому, що саме українські аграрії отримують найбільший зиск від лібералізації торговельного режиму з ЄС. «Я б не казав, що найбільшими бенефіціарами торгівлі з Європою стануть аграрії, але принаймні вони частково компенсують ті втрати, які вони несуть сьогодні через обмеження торгівлі на російському ринку та ринках країн СНД. Гадаю також, що для наших аграріїв головним експортним вектором залишатимуться країни Північної Африки, Близького Сходу та Азії, бо європейський ринок є профіцитним, перенасиченим. І європейці витрачають величезні кошти на субсидії своїм агровиробникам», – зазначає голова Української аграрної конфедерації, але водночас зазначає, що є окремі види продукції, які Європа просто не виробляє в достатній кількості, а відтак її нестачу може покрити Україна. Наприклад, ідеться про соняшникову олію.

Крім суто економічних зисків від скасування експортних мит країнами ЄС, а згодом і переходу на режим вільної торгівлі між ЄС та Україною, варто очікувати зміни структури української зовнішньої торгівлі, прогнозує урядовий уповноважений з питань європейської інтеграції В. П'ятницький. «Навіть за перші три місяці цього року експорт до країн ЄС впав на 1 %, а до країн Митного союзу – одразу на 20 %. Уже відбувається переорієнтація на інші ринки. Усе залежатиме від того, як переорієнтується бізнес», – каже В. П'ятницький і додає, що ця переорієнтація не обов'язково означатиме переважання європейського напрямку в майбутньому, але успіх на ньому відкриє доступ на будь-які інші ринки. Він підкреслює, що рішення ЄС в односторонньому порядку забезпечити для України надзвичайно ліберальні умови для торгівлі є набагато кращим кроком на підтримку економіки, ніж кредити.

У свою чергу економіст Національного інституту стратегічних досліджень О. Молдован упевнений, що ЄС знижує

мита, щоб хоч якось компенсувати втрати України, які будуть після розриву у сфері економічних зв'язків з РФ. Але виключно від зниження мит Україна дуже мало чого виграє, тому що це не є головною проблемою для України. «Насправді мита й на сьогодні досить низькі, а... проблема для українського виробника – насамперед перехід на стандарти, сертифікати, правила ЄС. Для цього потрібен час, досвід і гроші. Мені здається, що це більше все-таки політична декларація підтримки України, ніж якісь реальні кроки для того, щоб зміцнити економіку», – зазначив він (newsradio.com.ua/2014_03_18/Znizhennja-mitnih-zbor-v-S-nedostatnodlja-stab-l-zac-ekonom-chno-situac-v-kra-n-ekspert-9580).

У цілому, оцінюючи реформаторські кроки українського уряду в галузі економіки, експерти поряд з позитивними сторонами оздоровчих заходів акцентують увагу й на негативних моментах. Зокрема, поширеною є думка про те, що уряд не прорахував усіх шляхів зростання економіки, а навпаки, прогнозують експерти, буде «ще глибше падіння, аніж у попередні роки». Уряд запропонував план нової економічної політики, але не план комплексної модернізації країни, який передбачає повну зміну економічної моделі. Натомість антикризові заходи уряду, зокрема збільшення податків, копіюють ініціативи минулої влади й несуть в собі дуже мало нового. Тим часом немає жодних рішень, які б спрощували роботу, зменшували зайві видатки для підприємців, фахівців, давали б стимули для роботи.

Водночас досвід країн, які продемонстрували «економічне диво», доводить принципову важливість того, що економічні реформи мають являти собою цілісну систему добре організованих заходів, які здійснюватимуться в правильній послідовності, що є такою ж важливою, як і сам зміст заходів.

Як стверджується в матеріалі «Відродження економіки України: зволікання небезпечне» у тижневику «Дзеркало тижня» (<http://gazeta.dt.ua/macrolevel/vidrozhennya-ekonomiki-ukrayini-zvolikannya-nebezpechne-.html>), перший і головний принцип успіху економічних реформ у сьогоднішній ситуації полягає в тому, що насамперед необхідно запустити джерела

економічного зростання з боку пропозиції, які потім стимулюють зростання зайнятості та доходів, а отже, активізують джерела зростання з боку попиту. Це не потребує великих державних витрат, а стосується тільки зміни правил. Тобто необхідне невідкладне пожвавлення підприємницької активності населення та інтенсивної діяльності цивілізованих інвесторів в Україні. Саме ці ключові джерела економічного зростання були задушені, що спричинило економічну рецесію та наростання катастрофічної незбалансованості бюджету.

Ці джерела можна швидко реанімувати за рахунок створення сприятливих організаційних і правових умов для бурхливого розвитку малого та середнього бізнесу. Це було зроблено на старті реформ у Сінгапурі, Китаї, Німеччині, Туреччині та багатьох інших країнах, які досягли швидких вражаючих економічних успіхів.

Особливість сьогоденної ситуації в Україні полягає в тому, що якщо цього не зробити в першу чергу, то при будь-яких програмах стабілізації, орієнтованих на обмеження з боку грошового попиту (що, як правило, пропонує МВФ), існує загроза одержання двох негативних наслідків:

1. При зниженні платоспроможного попиту внаслідок жорсткої фіскальної політики – до подальшої стагнації та навіть до економічного спаду, що спричинить подальше скорочення бюджетних доходів.

2. У разі активних заходів монетарного стимулювання банків – до наростання нестабільності на валютному ринку та зростання інфляції.

Існують кілька можливостей активізації джерел економічного зростання:

– швидке зростання малого та середнього бізнесу, орієнтованого на внутрішній ринок і, якщо можливо, на зовнішній;

– виробництво високотехнологічної інноваційної продукції (включаючи послуги ІТ-індустрії) з високою доданою вартістю, яка може знайти збут на зовнішніх ринках;

– активізація бізнесу у сфері агропромислового сектору та збільшення експорту сільськогосподарської продукції.

На сьогодні ці джерела зростання в українській економіці заблоковані. Якщо їх не розморозити, а займатися тільки

затягуванням пасків у населення, яке, за мірками цивілізованих країн, і так живе за межею бідності, то такі «реформи» заведуть економіку в глухий кут під назвою «порочне коло бідності». Нобелівський лауреат з економіки П. Кругман назвав цей феномен «бомбою економії». Його суть у тому, що бідність має потужний механізм самовідтворення: що бідніше населення, то нижчий внутрішній платоспроможний попит, то менші імпульси з боку пропозиції, то нижче економічне зростання, то бідніше населення. Коло замкнулося.

Цим колом українська економіка скочується вже понад 20 років з невеликими перепочинками на періоди зростання експортних цін на метал, що не вирішує проблеми, а заганняє її в латентний стан, характерний для відсталих сировинних економік. У сьогоdnішніх умовах політика зниження доходів населення без створення коридору нових можливостей для малого бізнесу є дуже небезпечною. Вона подібна до лікування дієтою хворого, якому потрібна термінова реанімація.

Головними напрямками економічних реформ сьогодні мають бути два взаємозалежні завдання – розблокувати джерела економічного зростання та розірвати порочне коло бідності основної маси населення. При цьому йдеться не стільки про бюджетні вливання, скільки про зміну правил з метою поживавлення підприємницької енергії населення та інтересу іноземних інвесторів. Саме цей підхід лежав в основі пробудження економічної могутності націй у Сінгапурі, Китаї, післявоєнній Німеччині, Туреччині та інших країнах. Для цього необхідні такі конкретні заходи:

- створення ефективного закону про мале підприємництво, що передбачає чіткі прості правила реєстрації, оподаткування, звітності та безпеки, які стимулювали б розвиток підприємств і забезпечували б захист від корупції, рейдерства й рекету;
- забезпечення абсолютного та надійного захисту прав власності;
- організація та стимулювання розвитку системи мікрокредитування малого бізнесу (досвід Європейського банку реконструкції та розвитку).

Колосальні невикористані резерви економічного зростання України приховані у створенні умов для легкості ведення бізнесу. Реформи, спрямовані на цю мету й озвучені міністром економіки П. Шереметою, заслуговують на всіляку підтримку й розвиток.

Важливим доповненням може стати державне стимулювання технологічного підприємництва, прикладом якого було «економічне диво» Силіконової долини (Silicon Valley) у США. Українські фахівці (зокрема, Інституту кібернетики НАНУ та інших організацій) мають ряд унікальних розробок у сфері високих технологій, які внаслідок недалекогоглядної макроекономічної політики просто лежать у столах. Це, наприклад, нові комп'ютерні технології плазмового різання металу, організації бездротових відеомоніторингових мереж, інтелектуальні системи відеосенсорних мереж і багато інших. Необхідна розробка комплексної стратегії розвитку технологічного підприємництва в Україні та її реалізація не на словах, а на ділі. Ключовими елементами цієї стратегії мають бути:

- прийняття закону про технологічне підприємництво, який дасть можливість затвердити статус технологічного підприємництва і створити для нього стартову систему пільг, надійно захистити авторські права, відкрити доступ до венчурного фінансування для впровадження існуючих розробок і розвитку нових;

- дієва державна інформаційна політика у сфері високих технологій, що дає можливість просувати наявні вітчизняні розробки через міжнародні виставки, конференції, інвестиційні форуми, конкурси, сайти під егідою Міністерства економіки. Доцільно було б оголосити рік високих технологій в Україні для привернення уваги венчурних інвесторів.

Україна має серйозний потенціал для створення та просування національних брендів світового рівня на глобальному ринку високих технологій, і цей потенціал має бути мобілізований для забезпечення економічного зростання. Це – питання політичної волі та компетентності уряду.

Другим принципом успіху економічних реформ є розвиток потужної транспортної та комунікаційної інфраструктури.

Основними рушійними факторами швидкого економічного зростання в Сінгапурі та Китаї було збільшення частки інвестицій у будівництво доріг, мостів, портів та аеропортів. У Китаї функціонують 8 з 12 найбільших контейнерних портів світу, побудовано 64 тис. км автомобільних доріг – це друга у світі транспортна мережа після США (80 тис. км). У Сінгапурі створено ультрасучасний найбільший порт світу, який сьогодні пов'язаний із 600 портами 123 країн світу і через який проходить 25 % світових перевезень. Керуюча портом компанія PSA Corporation Limited стала найбільшим оператором у світі з обробки контейнерів, що використовує сучасні інформаційні технології.

У Сінгапурі побудовано дев'ять сучасних аеропортів, три з яких є найбільшими у світі та характеризуються найвищим рівнем комфорту й дизайну. Аеропорт Чангі очолив світовий рейтинг аеропортів, одержавши престижну премію Skytrax World Airport Awards-2013. Загалом, потужна транспортна система створює міцний фундамент для усталеного економічного зростання Сінгапуру.

Україна завдяки своєму унікальному географічному положенню є природним мостом між Європою та Азією, Північчю і Півднем, Сходом і Заходом, що говорить про її потужний транзитний потенціал, який міг би стати локомотивом економічного зростання. Більше того, нині західні кордони України (традиційні кордони з Угорщиною, Словаччиною, Польщею та Румунією) – це кордони з Європейським Союзом, що можна було б ефективно використовувати для економічного зростання. Однак низька якість доріг і недостатній рівень розвитку транспортної інфраструктури блокують потенціал зростання.

Рівень зношеності основних фондів транспортної інфраструктури становить близько 70 %. За оцінками профільних експертів, тільки модернізація автодоріг в Україні могла б збільшити її ВВП на 5 %. Такий істотний приріст ВВП визначається тим, що у витратах на виробництво ВВП значну частину становлять транспортні витрати. Щоб заробити 1 ум. дол. ВВП, в Україні в середньому потрібно перевезти 6 ткм вантажу, тоді як у Євросоюзі (ЄС-25) цей показник ста-

новить 0,3 ткм, тобто в 20 разів менше. Змінити ситуацію може залучення приватних інвестицій. Оскільки роль України досить висока в транспортній стратегії Євросоюзу, то потенційними інвесторами в розвиток транспортної системи могли б стати міжнародні фінансові інститути, насамперед ЄБРР, і великі приватні інвестори.

Україна має одну з найдовших залізничних мереж у Європі, в індексі глобальної конкурентоспроможності за цим показником вона посідає 27-ме місце у світі (21,65 тис. км, оцінка Світового банку). Однак більша частина цих мереж украй зношена.

Що стосується морської транспортної інфраструктури, то в Україні функціонує кілька потужних морських портів, однак через низький рівень розвитку логістики й недостатню взаємодію між різними видами транспорту бізнес у більшості регіонів не може ефективно використовувати цю конкурентну перевагу. Зокрема, середній і малий бізнес програє через нерозвинутий потенціал внутрішніх контейнерних перевезень.

По суті, колосальні можливості економічного зростання втрачаються через слабке державне управління у сфері транспортної інфраструктури – відсутність комплексної логістичної інфраструктури, регуляторні провали у сфері інвестицій, транзитної та митної політики. Елементарне наведення порядку та ефективний менеджмент у цій сфері могли б дати істотний імпульс економічному зростанню та забезпечити значне збільшення доходів бюджету.

Третім принципом успіху економічних реформ є інтенсивний розвиток людського капіталу як ключового ресурсу економіки. Сьогодні, коли глобальна конкурентоспроможність вимірюється в термінах інтелектуального капіталу, знань і know-how, освіта перетворюється на стратегічну галузь країни, що визначає можливості її економічного зростання. Освітній потенціал України у сфері точних наук, незважаючи на його руйнування протягом останніх десятиліть, досі ще досить високий. Він має бути не лише збережений, а й значно розвинутий як основа розвитку високих технологій.

Необхідна реалізація державної стратегії розвитку освіти у сфері точних наук і високих технологій, що охоплює всі її

стадії, починаючи з раннього віку. Для України цікавий досвід моделі економіки знань, що лежить в основі сингапурського «економічного дива». Ця модель опирається на взаємодію чотирьох факторів – високий рівень освіти у сфері точних наук та інформаційних технологій; функціонування науково-виробничих парків для розробки і впровадження технологій; робота центрів професійної підготовки у сфері високих технологій, організованих ТНК; широка мережа фондів венчурного фінансування.

Крім того, важливим стратегічним напрямом має стати розвиток гуманітарної освіти у сфері юридичних, економічних, історичних і філологічних наук. Що вищий рівень освіти населення, то надійніше захищена держава від небезпечних інформаційних маніпуляцій з боку зовнішніх сил і потужнішим та стійкішим є економічне зростання. За дослідженнями Світового банку, що вищі темпи розвитку освіти в країні, то більші інвестиції у фізичний капітал, то вищий рівень продуктивності праці в галузях з високою доданою вартістю і вищі темпи економічного зростання. Це означає, що освіта має стати стратегічним пріоритетом та однією з національних точок економічного зростання.

Таким чином, ми повинні звільнитися від міфу «програм стабілізації», які ведуть до економічного спаду. Необхідно сконцентрувати всі зусилля та задіяти всі можливі механізми для швидкої активізації описаних джерел економічного зростання і фінансової стабільності (*Статтю написано з використанням інформації таких джерел: <http://info-light.org.ua/content/suspilno-politychni-ochikuvannya-gromadyan-kviten-2014>; http://ukr.lb.ua/news/2014/03/25/260634_nepopulyarnie_reformi_vivesti.html; news.finance.ua/ua/~//2/2014/03/28/322458; <http://forbes.ua/ua/nation/1368303-kabmin-kamikadze-misyac-krutogo-pike>; <http://molbuk.ua/publicacii/71241-ekonomiya-uryadu-na-mashynakh-ce-populizm.html>; <http://forbes.ua/ua/nation/1368230-deputatiz-atverdili-paket-antikrizovih-zakoniv>; http://www.ukrinform.ua/ukr/news/eksperti_vvagayut_optimistichnim_uryadoviy_prognoz_shchodo_stanu_ekonomiki_v_2*

014_rotsi_1923112; <http://ukr.segodnya.ua/politics/pnews/stanet-li-ukraina-v-2015-godu-zhit-luchshe-mneniya-ekspertov—515308.html>; http://zaxid.net/home/showSingleNews.do?sheremeta_tsey_rik_bude_problemnim_cherez_reformi_yaki_treba_realizuvati&objectId=1306972; <http://euromaidanonline.com/pavlo-sheremeta-na-reformi-v-ukrayini-neobhidno-trishist-misyatsiv>; <http://gk-press.if.ua/node/6562>; http://gazeta.dt.ua/finances/pavlo-sheremeta-diagnoz-podviyna-hronichna-deficitozalezhnist-_html; <http://uacrisis.org/ua/temporary-removal-of-sustom/>; <http://m.day.kiev.ua/uk/article/ekonomika/kredit-mvf-dast-lishe-chas-dlya-reform>; newsradio.com.ua/news/2014_04_22/Nabulo-chinnost-r-shennja-S-pro-skasuvannjamit-na-eksport-ukra-nskih-tovar-v-0877; newsradio.com.ua/news/2014_04_22/Nabulo-chinnost-r-shennja-S-pro-skasuvannja-mit-na-eksport-ukra-nskih-tovar-v-0877; http://www.bbc.co.uk/ukrainian/business/2014/04/140418_ukraine_eu_trade_az.shtml; <http://www.day.kiev.ua/uk/article/ekonomika/shans-yakiy-ne-mozhna-zmarnuvati>; http://ukr.lb.ua/news/2014/04/23/264134_ukrainskie_tovari_evropeyskih.html; <http://www.rbc.ua/ukr/news/economic/eksperty-fitch-ne-zhdut-bystrogo-vyigrysha-ot-snizheniya-poshlin-19042014110000>; http://newsradio.com.ua/2014_03_18/Znizhennja-mitnih-zbor-v-S-nedostatno-dlja-stab-l-zac-ekonomichno-situac-v-kra-n-ekspert-9580; http://gazeta.dt.ua/macrolevel/vidrodzhennya-ekonomiki-ukrayini-zvolikannya-nebezpechne-_html).

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Відбулася зустріч Голови Верховної Ради України, в. о. Президента України О. Турчинова з делегацією передвборної місії Спеціального комітету Парламентської асамблеї Ради Європи зі спостереження за позачерговими виборами Президента України.

Під час зустрічі сторони обговорили питання підготовки та проведення президентських виборів 25 травня.

За словами О. Турчинова, проведення виборів для України є надзвичайно важливим, «тому що саме з обранням Президента буде завершено процес легалізації влади в країні». «Ми запросили спостерігачів не лише від ПАРЄ, а й від ОБСЄ, країн ЄС та інших цивілізованих країн», – сказав він.

Керівник парламенту наголосив, що основним пріоритетом для нової влади є «недопущення використання адмінресурсу під час проведення президентських виборів і невтручання адміністрацій у волевиявлення громадян». «Для нас принципово, щоб ні на центральному рівні, ні на рівні міністерств та відомств не було спроб втручатися у волевиявлення наших громадян», – зазначив він.

Крім того, О. Турчинов підкреслив, що влада розробила механізм, який дасть змогу громадянам України, які проживають на території Криму, взяти участь у виборах. «Ми відпрацювали технологію, коли громадяни, які проживають на окупованій території у Криму, зможуть брати участь у виборах у Херсонській та Одеській областях», – сказав він.

У свою чергу голова делегації А. Гросс наголосив на тому, що європейські країни вітають зусилля України щодо проведення чесних і незалежних виборів, розуміючи складнощі політичної ситуації в Україні. «Ви робите важливу справу», – підкреслив він, наголошуючи, що дуже правильними є також кроки щодо надання можливості проголосувати всім громадянам України на цих виборах.

Він пообіцяв «надати всю необхідну допомогу та зробити усе, що залежить від Парламентської асамблеї Ради Європи», зокрема направити спостерігачів в усі регіони країни, аби в Україні відбулися чесні, прозорі та демократичні вибори (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 30.04).

Розпочалося засідання парламенту, наразі депутати вирішують в якому форматі його проводити. Представники фракції Партії регіонів та фракції КПУ наполягають на проведенні відкритого засідання. Про це УНН повідомила народний депутат О. Бондаренко.

«Відкрилося позачергове засідання парламенту, на якому першим питанням обговорюється, в якому режимі проводити засідання. Регіонали та комуністи висловилися за те, що всі обговорення важливих питань для країни в парламенті мають бути відкритими. Нам немає чого приховувати від суспільства», – сказала О. Бондаренко. За її словами, громадяни України в такій непростій ситуації повинні володіти об'єктивною та достовірною інформацією.

«Ситуація така, що люди чекають детальної інформації щодо правоохоронних органів, а також політичної ситуації в країні», – резюмувала О. Бондаренко.

Вона також додала, що лідер комуністів П. Симоненко звинуватив нинішню владу у масових вбивствах громадян.

«Петро Симоненко прямо звинуватив діючу владу в масових вбивствах людей», – додала народний депутат (*УНН* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1338976-komunisti-ta-regionali-napolyagayut-na-provedenni-vidkritogo-zasidannya-vr>). – 2014. – 6.05).

Народний депутат І. Васюник повідомив про те, що сьогодні із закритого засідання парламенту видалено комуністів.

Про це він сповістив на своїй сторінці у соціальній мережі Facebook.

«З парламенту вигнали комуністів. Вперше в історії незалежної України. Через їхню антиукраїнську провокативну діяльність», – написав нардеп.

Подібне повідомлення розмістив на своїй сторінці у мережі Facebook народний депутат О. Бригинець. За його словами, «згідно до регламенту фракцію компартії видалили з залу. Причиною стали сепаратистські заяви Симоненка. Цю норму в регламенті вишукав Ляшко і ініціював видалення. Комуністів в залі немає...»

***(Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2014/05/6/7024505/>), *iPress* (http://ipress.ua/news/iz_taiemno-go_zasidannya_rady_prognaly_komunistiv_63064.html). – 2014. – 6.05).**

Партія регіонів на закритому засіданні Верховної Ради вимагатиме відставки глав силових відомств, у тому числі, міністра внутрішніх справ і генпрокурора.

Про це заявив кандидат у президенти М. Добкін в ефірі програми «События» на каналі «Україна» у понеділок, 5 травня, повідомляє прес-служба каналу.

«Я думаю, що завтра (6 травня), на закритому засіданні Верховної Ради, Партія регіонів буде озвучувати пропозиції щодо відставки в.о. генерального прокурора, в.о. міністра внутрішніх справ і в.о. глави СБУ», – сказав він.

«Сьогодні ці люди, на жаль, не викликають довіри в українського народу. І необхідні компромісні фігури, які будуть сприйматися однаково й на сході, й на заході», – заявив М. Добкін.

«Якщо спробувати врахувати думку всіх жителів нашої країни, то потрібно вживати термінові кардинальні заходи щодо врегулювання ситуації, яка є на південному сході й в інших регіонах нашої держави», – сказав «регіонал».

«По-перше, треба припинити війну проти власного народу. По-друге, треба відсторонити від посад тих людей, які є постійними джерелами нестабільності в нашій державі», – додав М. Добкін.

За його словами, для стабілізації ситуації необхідні рішучі дії з боку Верховної Ради: «Якщо Верховна Рада збирається бути гарантом стабільності в державі, вона зобов'язана знайти в собі сили й мужність зупинити той жах, який відбувається у різних регіонах України, й зробити все для того, щоб погасити цей конфлікт».

«Я вважаю, що сьогодні актуальне питання про створення на базі Верховної Ради круглого столу національного примирення, куди (треба) запросити представників усіх регіонів, гарантувати всім безпеку й вислухати думки всіх», – сказав М. Добкін. «І після цього ухвалити рішення, яке буде консолідувати наш народ. Тоді, можливо, ми будемо більш толерантні один до іншого й перестанемо стикатися з тими турдощами, які в нас сьогодні є», – додав він (*Українська правда*)

(<http://www.pravda.com.ua/news/2014/05/6/7024487/>). – 2014. – 6.05).

УДАР хоче замінити О. Турчинова на П. Порошенка.

Народний депутат із фракції партії УДАР С. Каплін вніс пропозицію про призначення кандидата в президенти П. Порошенка Головою Верховної Ради замість О. Турчинова. Про це він повідомив журналістам в кулуарах Верховної Ради перед початком закритого засідання українського парламенту, передає кореспондент iPress.ua.

«Потрібно сьогодні прийняти вольове історичне рішення про обрання найбільш рейтингового кандидата в президенти, який перемагає вже в першому турі за результатами усіх соціологічних опитувань, навіть досліджень Кремля і Путіна, виконувачем обов'язків президента України та Головою Верховної Ради», – наполягає депутат від УДАРу. За його словами, таким чином «ми не будемо спонсорувати дорогим для України часом Володимира Путіна, він не матиме часу для розгортання подальших диверсій на території країни». «Якщо сьогодні це рішення не буде прийняте, то вже 10 травня ми не матимемо країни», – запевнив С. Каплін. Проте він зазначив, що відповідна постанова у Верховній Раді ще не зареєстрована.

22 лютого, коли Верховна Рада обирала спікера, П. Порошенко зняв свою кандидатуру на користь кандидатури О. Турчинова.

На з'їзді УДАРу 29 березня лідер політсили В. Кличко оголосив, що не братиме участь у виборах Президента України, а його політична сила підтримає кандидатуру самовисуванця П. Порошенка (*iPress.ua* (http://ipress.ua/news/udar_hoche_zaminyty_turchynova_na_poroshenka_63045.html)). – 2014. – 6.05).

Кабінет Міністрів вніс до Верховної Ради проект закону про проведення всеукраїнського консультативного опитування 25 травня 2014 р. Законопроект № 4801 зареєстровано

в парламенті Прем'єр-міністром А. Яценюком 5 травня. Законопроект передано на розгляд керівництву Верховної Ради. Текст документа поки відсутній на сайті парламенту.

Як відомо, сепаратисти вимагають референдуму, зокрема щодо федералізації України. Самопроголошена Донецька народна республіка планує провести свій «референдум» 11 травня. Центральна влада висловлювала готовність провести всеукраїнський референдум 25 травня, одночасно з виборами Президента. Однак в. о. Президента не має повноважень призначати його, тож всенародне голосування може бути оголошене новим Президентом.

Крім того, за даними ЦВК, до 25 травня надто мало часу для організації референдуму. Відтак влада пропонує провести його 16 червня.

Таку ідею підтримали й офіційні керівники областей, де діють сепаратисти (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2014. – 5.05*).

У парламенті пропонують запровадити процедуру електронного реверсивного аукціону – у такому аукціоні пермагає той, хто запропонував меншу ціну лота. Про це йдеться в проекті змін до Закону України «Про здійснення державних закупівель» щодо проведення процедури електронного реверсивного аукціону, внесеному народними депутатами В. Омельченком та І. Горіною, повідомляє УНН.

Документом передбачається можливість проведення державних закупівель за допомогою електронних засобів – від подачі заявок учасниками державних закупівель до укладення договору з переможцем торгів.

Як зазначено в законопроекті, претенденти зможуть подавати електронні заявки на участь у тендері. Процес визначення переможця відбуватиметься через спеціальні зареєстровані державою електронні майданчики та операторів на основі найменшої цінової пропозиції.

На думку авторів документа, прийняття законопроекту забезпечить максимальну прозорість торгів, сприятиме за-

побіганню проявам корупції, раціональному та ефективному використанню державних коштів. «Цей законопроект – це, по суті, можливість проведення торгів онлайн. Ми пропонуємо доповнити механізми здійснення державних закупівель процедурою електронного реверсивного аукціону – у такому аукціоні перемагає той, хто запропонував меншу ціну лота. Це можна зробити за рахунок створення спеціальних зареєстрованих державою електронних майданчиків та операторів. Така новація дозволить забезпечити максимальну відкритість та доступність процедури торгів, посилить рівень конкурентності серед учасників закупівель, мінімізує корупційну складову при здійсненні державних закупівель та сприятиме прискоренню процесів торгів», – зазначив голова Комітету Верховної Ради з питань інформатизації та інформаційних технологій В. Омельченко (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 5.05).

В парламенті зареєстрований законопроект № 4798 *относительно условий регистрации народных депутатов.* Так законопроектом «О внесении изменений в Закон Украины “О выборах народных депутатов Украины” относительно условий регистрации народных депутатов» просять внести в Закон Украины «О выборах народных депутатов Украины» (Ведомости Верховной Рады Украины (ВВР). – 2012. – № 10–11. – ст. 73) следующие изменения: в ч. 1 ст. 101 после слов «обнародование результатов выборов депутатов» добавит слова «копию документа о высшем образовании».

Если данный закон наберет голоса для его принятия, то изменения вступят в силу со дня его опубликования (*Korrespondent.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 5.05).

Народні депутати від ВО «Свобода» О. Мирний та І. Мірошниченко подали до Верховної Ради проект постанови про деякі заходи щодо запобігання екстремізму та сепаратизму в Україні, який зареєстровано за № 4792.

На сьогодні текст проекту постанови та супровідні документи розміщені на сайті парламенту.

Як зазначають автори, зважаючи на небезпеку сепаратистських рухів, які штучно провокуються іноземними агентами, і з метою усунення надалі загрози територіальній цілісності та недоторканності України, а також з метою збереження порядку, встановленого Конституцією України, Верховній Раді пропонується заборонити розміщення на будівлях державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також публічне використання фізичними особами державних символів Російської Федерації, невизнаних республік або «георгіївських стрічок».

При цьому вчинення таких дій пропонується визнати проявом екстремізму та сепаратизму (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua/ua/~1/0/all/2014/05/05/325134>). – 2014. – 5.05).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Виконуючий обов'язки Президента України, Голова Верховної Ради України О. Турчинов оголосив 3 і 4 травня дніми жалоби за загиблими під час трагічних подій в Одесі. Про це йдеться в Указі № 450/2014 «Про оголошення в Україні днів жалоби», який в. о. Президента підписав 2 травня.

«2 травня стало для України трагічним днем. Я підписав Указ про дводенний траур в Україні за героями, які загинули в ході антитерористичної операції, та за загиблими в ході трагічних подій в Одесі. Хочу висловити щире співчуття рідним і близьким, – зазначив О. Турчинов у зверненні до громадян України. – Маємо зробити правильні висновки з цієї трагедії, яка відбулася насамперед через зовнішню провокацію. Винні в організації та провокуванні цих подій будуть покарані».

Згідно з документом, 3 і 4 травня на всій території України на будинках і спорудах органів державної влади, органів

місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій має бути приспущено Державний прапор України.

Крім того, мають бути скасовані розважально-концертні заходи, спортивні змагання, внесені відповідні зміни до програм теле- та радіопередач, зазначається в Указі (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2014. – 2.05).

Антитерористична операція на Сході України триватиме та даватиме свої результати. Про це заявив в. о. Президента України, Голова Верховної Ради України О. Турчинов в інтерв'ю програмі «Час. Підсумки тижня» (5 канал).

За його словами, для підтримки східних регіонів і з метою унеможливлення сепаратистських дій в інших регіонах при МВС створюються спеціальні підрозділи, і на сьогодні діє вже сім таких батальйонів.

При цьому О. Турчинов високо оцінив професійні дії Національної гвардії під час антитерористичної операції. «Національна гвардія сьогодні наш головний підрозділ, який в антитерористичній операції йде попереду. Національна гвардія сьогодні відбулася, і вона – приклад для багатьох», – заявив він (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2014. – 4.05).

В Одесі дестабілізувати ситуацію не вдалося. Про це заявив в. о. Президента України, Голова Верховної Ради України О. Турчинов в інтерв'ю програмі «Час. Підсумки тижня» (5 канал).

О. Турчинов наголосив, що в Одесі «працює влада, є дуже багато справжніх патріотів, які готові захищати своє місто і країну», і сепаратисти в Одесі «відчули реальний опір з боку патріотично налаштованих мешканців міста». Разом з тим Голова Верховної Ради зазначив, що, на превеликий жаль, спроби захопити адміністративні будівлі, посіяти паніку і зневіру призвели до загибелі людей. О. Турчинов заявив, що ініціатори масових заворушень в Одесі та східних регіонах України,

у тому числі й місцеві сепаратисти, координуються «з центру з-за меж країни, який знаходиться в Російській Федерації»: «Організатори провокацій, терористичних дій знаходяться у Росії». Також він сказав, що серед провокаторів багато людей мають російські паспорти або «гастролюють з Придністров'я».

У східних регіонах, зазначив О. Турчинов, проведення анти-терористичної операції ускладнюється і з огляду на те, що мешканці цих областей підтримують сепаратистів. Керівник парламенту зауважив, що і «деякі працівники міліції симпатизують сепаратистам». Тому, наголосив він, у цих областях потрібно фактично повністю оновлювати правоохоронні структури, а там, де міліція підтримувала протизаконні дії, будуть відкриті відповідні кримінальні справи.

При цьому О. Турчинов зазначив, що дуже багато працівників правоохоронних органів виконували свій конституційний обов'язок щодо захисту правопорядку. Інше питання, сказав він, що силовикам не вистачало сил, тому що головним завданням правоохоронців була локалізація сепаратистів. Відповідаючи на запитання, О. Турчинов зазначив, що Служба безпеки України нині займається локалізацією можливості фінансування сепаратистських рухів і диверсантів, у тому числі з боку найближчого оточення В. Януковича. Голова Верховної Ради заявив, що міліція в південно-східних регіонах країни посилюватиметься «за рахунок патріотів, які готові захищати свою країну» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*. – 2014. – 5.05).

Головою Одеської ОДА призначений позафракційний депутат І. Палиця.

Відповідний указ в. о. Президента О. Турчинова розміщений на його сайті. Іншим указом О. Турчинов звільнив з посади голова Одеської ОДА В. Немировського.

Як відомо, І. Палиця вважається одним із найбільш наближених депутатів до теперішнього очільника Дніпропетровсь-

кої ОДА олігарха І. Коломойського (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2014/05/6/7024503/>). – 2014. – 6.05).

Проведення антитерористичної операції ускладнює те, що сепаратистів та терористів підтримують місцеві жителі в Луганській і Донецькій областях. Про це в ефірі одного з телеканалів заявив в. о. Президента О. Турчинов, передає УНН.

«Ситуація в Донецьку й Луганську радикально відрізняється від ситуації в інших регіонах України. Завдання перед російськими спецслужбами ставили по дестабілізації ситуації в багатьох регіонах – і на Півдні України, і на Сході, і в Центрі. Водночас реальні результати вони отримали саме на Сході України – у Донецькій, Луганській областях», – сказав О. Турчинов.

«І в першу чергу це відбулося за рахунок того, що багато місцевих жителів, давайте чесно будемо говорити, підтримує сепаратистів та навіть терористів, що значно ускладнює проведення антитерористичної операції. Коли терористи ведуть вогонь з житлових багатоквартирних будинків, то це – колосальна проблема», – зазначив він (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 4.05).

Відбулася телефонна розмова в. о. Президента України, Голови Верховної Ради України О. Турчинова з федеральним канцлером Федеративної Республіки Німеччина А. Меркель.

Під час розмови сторони обговорили ситуацію, що склалася в Україні, майбутні президентські вибори 25 травня та питання активізації двосторонньої співпраці.

За словами О. Турчинова, влада робить усе, щоб стабілізувати ситуацію на Сході України. «Ми готові спілкуватись з тими людьми на Сході, які готові обговорювати свою позицію, але дискусії з тими, хто піднімає та застосовує зброю проти

громадян України – неможливі», – сказав він. Керівник парламенту наголосив, що сьогодні відпрацьовуються зміни до Конституції, які передбачають кроки щодо децентралізації влади, «щоб регіони отримали більшу самостійність». Крім того, О. Турчинов повідомив, що антитерористична операція проводиться виключно проти терористів і диверсантів, які зі зброєю в руках захоплюють заручників, вбивають і тероризують цивільне населення на Сході. «Повільний хід антитерористичної операції пов'язаний із тим, що ми прагнемо забезпечити безпеку громадян та не допустити жертв серед цивільного населення», – зазначив він.

Обговорюючи питання проведення виборів 25 травня, О. Турчинов наголосив, що мета влади – провести чесні та прозорі вибори. «Реальні складнощі можуть бути лише в Автономній Республіці Крим, де вибори блокує окупаційний контингент російських Збройних сил», – сказав О. Турчинов, пояснивши, що на кордоні з Кримом будуть створені додаткові дільниці, «щоб громадяни України мали можливість проголосувати».

У свою чергу А. Меркель наголосила, що Німеччина повністю підтримує Україну й готова всіляко допомагати врегулювати проблеми (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 5.05*).

У структурі органів внутрішніх справ буде відновлено окремі міліцейські підрозділи, міліцію буде посилено за рахунок патріотів країни. Про це заявив в. о. Президента України, Голова Верховної Ради України О. Турчинов в інтерв'ю 5 каналу.

Він зазначив, що деякі працівники міліції симпатизують сепаратистам, проте багато правоохоронців діють адекватно ситуації. За словами в. о. Президента, з метою підтримки східних регіонів країни та запобігання провокативним терористичним діям в інших областях створюються спеціальні батальйони при Міністерстві внутрішніх справ України. «Ми не можемо людей, які не пройшли спеціальну підготовку, зі

зброєю кидати на проведення операції – це небезпека для людей і життя цих людей для нас дуже важливо. Тому треба підготувати, треба навчити і тільки тоді давати зброю. Вже сім батальйонів сформовано таких», – сказав О. Турчинов (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2014. – 5.05).

Національна гвардія є сьогодні головним підрозділом, який бере участь у проведенні антитерористичної операції. Про це в інтерв'ю програмі «Час. Підсумки тижня» (5 канал) заявив в. о. Президента України, Голова Верховної Ради України О. Турчинов.

«Національна гвардія – це сьогодні головний наш підрозділ, який і в антитерористичній операції йде попереду. І сьогодні у нас відбулась Національна гвардія. І ті батальйони Національної гвардії, які фактично проводять антитерористичні заходи, це є приклад для багатьох», – зазначив О. Турчинов (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2014. – 5.05).

Исполняющий обязанности Президента Украины А. Турчинов утвердил положение о прохождении гражданами Украины службы в военном резерве Службы безопасности Украины. Об этом говорится в указе № 452/2014.

«В соответствии с п. 1 и 17 ч. 1 ст. 106, ст. 112 Конституции Украины и Закона Украины “О воинской обязанности и военной службе” постановляю: утвердить положение о прохождении гражданами Украины службы в военном резерве Службы безопасности Украины», – говорится в документе. Подробности утвержденного положения пока не разглашаются. Указ вступает в силу со дня его опубликования.

Напомним, служба в военном резерве сочетает в себе военную и гражданскую деятельность. Резервисты могут привлекаться к службе в случае мобилизации (*Главком (http://glavcom.ua)*). – 2014. – 5.05).

Крім 17 млрд дол. від МВФ на два роки, Україна одразу отримає 1 млрд дол. від США, 1,6 млрд євро від ЄС до кінця поточного року і 1,5 млрд дол. від Світового банку. Про це журналістам у четвер, 1 травня, повідомив Прем'єр-міністр України А. Яценюк.

«Протягом травня ми отримуємо перший транш МВФ у розмірі 3 млрд дол., 1 млрд від США і до 1 млрд від ЄС», – сказав він.

А. Яценюк повідомив, що частина цих коштів піде в золотовалютні резерви Національного банку України, інша частина – на стабілізацію макрофінансової ситуації в Україні, а також на те, «аби вчасно виплачувати заробітні плати і пенсії».

«Якби Україна не отримала кредит МВФ, не знаю, який би був курс національної валюти – 25, 35. Останні два місяці ми фактично зубами втримували ситуацію по виплаті зарплат, пенсій і валютний курс», – підкреслив глава уряду.

А. Яценюк зазначив, що для збалансування бюджету уряд пішов на ряд складних, але потрібних рішень: «Двадцять три роки нічого не робили, і прийшлося за два місяці робити те, що необхідно, аби врятувати фінансову систему країни». Зокрема, глава уряду назвав рішення щодо скорочення кількості державних службовців, скорочення міністерств, видатків державної служби і в цілому органів державної влади: «Це рішення про зміну порядку нарахування пенсій, в особливості для тих, хто мали надмірні пенсії – понад 10 тис. грн. Це оподаткування багатих, введення додаткового оподаткування для великих компаній».

Крім того, був прийнятий ряд складних рішень в енергетичному секторі, зокрема підвищення тарифів: «Тому що тарифи на газ в Україні на 40 % менші, ніж в Росії. Це при тому, що Росія нам подвоїла рахунок за газ».

А. Яценюк зазначив, що економіка може стабілізуватися протягом двох років і з 2016 р. вийти «на стабільний потужний ріст». Проте, наголосив А. Яценюк, і нині уряд вживає багато заходів для того, щоб підтримати ряд підприємств: «Ми почали програму кредитування аграрного сектору і змен-

шуємо їм відсоткові ставки, щоб посіяти і потім зібрати врожай. Ми почали жорстко контролювати ціни і на енергетичному ринку, зараз займаємось ліками. За місяць складно все охопити, але ситуація така, що потребує невідкладних сильних і часто жорстких кроків» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 1.05.*)

Необхідно зберегти країну, зберегти єдність. Для цього потрібен діалог.

«Ті, хто представляли Схід (України) і були при владі останні 12 років, ніколи не починали діалог про децентралізацію і передачу влади в регіони. Хоча партія й називалася “регіонів”», – наголосив Прем’єр-міністр України А. Яценюк у неділю, 4 травня, в Одесі під час зустрічі з лідерами суспільно-політичної та культурно-економічної сфер області.

Він підкреслив, що уряд України йде шляхом децентралізації влади та передачі відповідних повноважень територіальним громадам. Для цього, за його словами, необхідні зміни до Конституції: «Уряд чітко заявив, що ми вважаємо за необхідне ліквідувати обласні та районні державні адміністрації і піти шляхом створення виконавчих комітетів».

Також, підкреслив А. Яценюк, необхідні зміни до Бюджетного кодексу для забезпечення регіонів відповідним фінансовим ресурсом: «Політична децентралізація повинна супроводжуватися бюджетною».

Щодо мовного питання, глава уряду нагадав, що закон про мови Ківалова – Колесніченка «нині чинний». Він зазначив, що зміни до Основного закону можуть надати «додаткові гарантії щодо використання російської мови і мов національних меншин в тому випадку, якщо відповідні ради приймають рішення про це».

«У рамках нашої конституційної реформи нам необхідно не просто провести, а завершити діалог – підписати усіма політичними силами проект Конституції, щоб ні Президент, ні Прем’єр-міністр, ні парламент не “малювали” під себе основний документ країни, – наголосив А. Яценюк. – Нам

треба зберегти країну, зберегти єдність. Ми повинні зберегти кожне людське життя. Це наше спільне завдання і священний обов'язок перед країною і людьми» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2014. – 4.05).

Руководство Главного управления МВД в Одесской области полностью заменено. Об этом журналистам в ходе брифинга в Одессе в воскресенье, 4 мая, заявил Премьер-министр Украины А. Яценюк.

В то же время он не назвал имена новых начальников. «Министр принял решение о снятии всей милицейской верхушки и новое руководство должно навести порядок в Одессе», – уточнил Премьер.

А. Яценюк призвал общественность Одессы создать совет, который займется контролем расследования преступлений, совершенных во время массовых беспорядков в Одессе 2 мая (*Весту (http://vesti.ua)*. – 2014. – 5.05).

Кабінет Міністрів України віднайде резерви для матеріальної допомоги сім'ям загиблих мирних протестувальників в Одесі. Про це повідомив Прем'єр-міністр України А. Яценюк журналістам в Одесі в неділю, 4 травня.

А. Яценюк висловив співчуття родинам усіх загиблих: «Це жахлива людська трагедія». «Це має стати тим моментом, коли країна повинна об'єднатись, примиритись і не дати можливості терористам, які підтримуються росіянами, розпалювати ворожнечу між людьми, які, можливо, мають різні погляди й бачення. Вони мають право на свої погляди. Але ніхто не має права з автоматом, з російськими диверсантами і терористами розколювати країну», – підкреслив глава уряду.

Він зазначив, що сьогодні провів зустріч з лідерами суспільно-політичної та культурно-економічної сфер Одеської області, «які представляють всю Одесу і весь спектр інтересів»: «Основне – це національний діалог, мир і примирення. Наша єдність – це найсильніша відповідь і найсильніша зброя

проти будь-яких терористів, які підтримуються Росією» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 4.05).

Прем'єр-міністр України А. Яценюк у київському аеропорту зустрів військових інспекторів ОБСЄ, які були визволені із заручників у Слов'янську.

Серед них четверо громадян Німеччини, громадяни Чехії, Польщі та Данії. Також були звільнені п'ятеро громадян України – І. Туранський, О. Матвієнко, В. Удод, О. Плющев та А. Колодка.

В аеропорту їх зустріли Прем'єр-міністр України А. Яценюк, в. о. міністра закордонних справ А. Дешиця, заступник міністра оборони І. Кабаненко, Надзвичайний і Повноважний Посол Федеративної Республіки Німеччина в Україні К. Вайль, Надзвичайний і Повноважний Посол Чеської Республіки в Україні І. Почух, Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Данія в Україні М. Юль, тимчасово повірений у справах Польщі в Україні Д. Гурчинський.

А. Яценюк висловив співчуття сім'ям загиблих у трагічних подіях в Україні: «Це повинно стати сигналом для всіх. Примирення і мир – це єдиний шлях, як врятувати Україну і зробити її процвітаючою європейською державою».

Він повідомив, що поспілкувався з українськими військовими, які перебували в заручниках: «Вони мужньо вистояли із нашими західними колегами. Будь-які спроби “розколоти” їх не вдалися, і всі тримались в єдності. Якщо ми єдині, тоді ми сильні. Наші мужні військові вистояли і вижили».

А. Яценюк підкреслив, що в полоні залишаються бійці спецпідрозділу «Альфа». Він повідомив, що на нещодавній зустрічі з представниками Служби безпеки України звернувся до керівництва СБУ «негайно повернути їх до Києва живими та неушкодженими».

Глава уряду подякував усім, хто брав участь в операції з визволення військових інспекторів ОБСЄ (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 4.05).

30 квітня Прем'єр-міністр України А. Яценюк зустрівся з Генеральним секретарем Ради Європи Т. Ягландом і головою Комітету міністрів Ради Європи, федеральним міністром закордонних справ Республіки Австрія С. Курцом.

А. Яценюк наголосив на важливості підтримки України Радою Європи. Глава уряду сказав, що ситуація в Україні «дійсно складна», і Кабінет Міністрів вживає всіх можливих заходів, щоб стабілізувати ситуацію: «Головна проблема – це очолювані Росією протестувальники з бойовими патронами й заручниками, яких взяли ці озброєні банди».

Він підкреслив, що українська сторона «зробила все з політичного боку й продовжує робити це».

«Ми віримо, що досі є шанс подолати цю проблему політичними та дипломатичними методами. Але щодо політичних рішень, ми можемо звертатися лише до політиків та людей, які не озброєні бойовою зброєю. Ті, хто стріляє в мирне населення, викрадає спостерігачів ОБСЄ, – це злочинці», – наголосив глава уряду.

А. Яценюк зазначив, що порядок денний уряду на сьогодні – «провести чесні і прозорі вибори, призначені на 25 травня, аби мати в країні всеохопний діалог, провести конституційну реформу, захистити російськомовну меншину та меншини, які розмовляють іншими мовами, і домогтися від Росії виконання її міжнародних зобов'язань» **(Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 30.04).**

Деньги первого транша от МВФ пойдут на выплату государственных долгов. Об этом в эфире телеканала «Украина» сказал министр экономического развития и торговли П. Шеремета.

По его словам, «на самом деле, деньги, которые поступают от МВФ, – это не инвестиционные ресурсы, а стабилизационные». «Это первый транш. И тоже надо понимать, что этот кредит “завязан” на двусторонней помощи США, ЕС и Всемирного банка. Эти средства пойдут в бюджет, и с долгами

надо рассчитаться. Пик выплат внешних долгов приходится на май и июнь. Фактически, мы берем эти деньги, чтобы отдать свои долги. Следующими траншами будут наполнены валютные резервы, для восстановления макроэкономической ситуации в стране», – подчеркнул он.

Министр уверен, что сейчас Украина зависима от дефицита бюджета. «Есть очень четкое понимание “диагноза” Украины – дефицитозависима. В первую очередь дефицит бюджета, во вторую – торговый баланс. И эти два дефицита мы будем лечить. Нам нужно больше экспортировать и меньше импортировать. Собственно, на это и были направлены первые шаги правительства по сокращению дефицита бюджета. Они были поддержаны Верховной Радой. Но программа – долгосрочная. То есть, в принципе, нужен национальный консенсус по этому поводу», – сказал он.

По словам П. Шеремета, при надлежащем росте уровня экономики, Украина сможет рассчитаться с МВФ вовремя. «Кредит – это двухгодичная программа. Сейчас задача, чтобы с 2015 г. запустился “двигатель” экономики и страна начала расти. Очень хорошая новость по этому поводу – открытие рынка Евросоюза для украинских товаров. Этим и другими возможностями нужно воспользоваться. Тогда экономика будет расти в 2015–2016 гг. и не проблема будет отдать эти долги чуть позже», – сказал министр (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 5.05).

Представители Еврокомиссии и правительства Украины проведут встречу в Брюсселе во вторник, 13 мая, сообщает РИА «Новости».

Кроме того, сообщается, что в Брюссель вместе с членами Кабмина поедет Премьер-министр Украины А. Яценюк.

Директор департамента информационной политики МИД Украины Е. Перебийнис во время брифинга в понедельник, 5 мая, сообщил, что целью встречи станет обсуждение актуальных вопросов двустороннего взаимодействия между Украиной и ЕС в контексте реализации программы реформ, ко-

торая воплощается правительством Украины, а также в контексте подписания Соглашения об ассоциации Украины и ЕС (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 5.05).

Руководители внешнеполитических ведомств Украины и России А. Дешица и С. Лавров сегодня находятся в Вене на заседании комитета Совета Европы. Об этом сообщили в пресс-службе МИД Украины.

Главным вопросом повестки дня заседания является современные вызовы перед Советом Европы для обеспечения стабильности в Европе. «На сегодняшний день Совет Европы продемонстрировал четкую позицию в поддержку территориальной целостности и суверенитета Украины в пределах международно признанных границ, осудив незаконный “референдум” 16 марта и аннексию Автономной Республики Крым Российской Федерацией», – отметили в МИД Украины.

Центральной темой обсуждения будет кризис в Украине. С. Лавров и А. Дешица с другими коллегами примут участие в рабочем ужине.

Первый и пока единственный раз С. Лавров и А. Дешица официально встретились в Женеве 17 апреля, когда руководители дипломатических ведомств США, ЕС, России и Украины одобрили соглашение по деэскалации кризиса.

Во встрече в Вене примут участие около 30 министров иностранных дел из стран Совета Европы, которая состоит из 47 государств (*Главком* (<http://glavcom.ua/news/203802.html>). – 2014. – 6.05).

Украина готова к проведению очередного раунда консультаций между сторонами женевских договоренностей.

Второй раунд четырехсторонних переговоров между Украиной, Евросоюзом, США и Россией по ситуации на Юго-Востоке Украины может состояться до президентских выборов, которые намечены на 25 мая. Об этом сообщил директор департамента информационной политики Министерства иностранных дел Украины Е. Перебийнис.

«Пока что это решение не принято (о месте и дате проведения переговоров), консультации между сторонами происходят, поэтому пока что о месте проведения и даже о проведении этой встречи рано говорить», – сказал директор департамента информационной политики МИД Украины Е. Перебийнис 5 мая на брифинге в Киеве.

По его словам, в настоящее время проходят консультации между всеми заинтересованными сторонами. «Мы считаем, что такая новая встреча, если будут достигнуты договоренности о ее проведении, должна состояться в том же формате, как и женеvская. Важно также, чтобы в ходе этой встречи была проведена детальная оценка выполнения всеми сторонами женеvских договоренностей. Кроме того, по нашему убеждению, стороны на этой встрече должны сосредоточить внимание на первоочередных приоритетах, которые сегодня дадут возможность привести к деэскалации ситуации... Таким приоритетом является обеспечение проведения внеочередных выборов Президента 25 мая», – подытожил Е. Перебийнис.

Ранее сообщалось, что глава МИД Германии Ф.-В. Штайнмайер предложил организовать новую встречу в Женеве, «на которой, наконец, будут приняты четкие договоренности, способствующие урегулированию этого конфликта». Он также заявил, что необходимо усилить влияние ОБСЕ, «доверить ей выполнение посреднических задач, организацию круглых столов и действия по ослаблению местных конфликтов» (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2014. – 5.05; *Електронні Віснї (http://elvisti.com)*. – 2014. – 4.05).

Держприкордонслужба введе нову відмітку щодо відмови у в'їзді в Україну.

У зв'язку із заходами щодо забезпечення національної безпеки та з метою недопущення в'їзду на територію України радикально налаштованих осіб, які прямують через державний кордон і можуть брати участь в акціях антиукраїнської спрямованості, Держприкордонслужба вводить нову відмітку. Про це УНН повідомили в прес-службі Держприкордонслужби.

За ініціативи прикордонного відомства до вже встановлених форм відміток, що проставляються в документах, додається відмітка «Відмовлено у в'їзді в Україну». «Вона проставлятиметься в паспортних або інших документах іноземців чи осіб без громадянства, яким за обґрунтованим рішенням уповноваженої особи органу охорони державного кордону було відмовлено в перетинанні державного кордону на в'їзд в Україну в порядку, передбаченому чинним законодавством», – ідеться в повідомленні.

«Нововведення дозволить швидше виявляти осіб, яким було відмовлено в перетині державного кордону, під час їх повторних спроб в'їхати в Україну. При цьому рішення щодо встановлення законних підстав для перетинання державного кордону прийматиметься з урахуванням обставин попереднього непропуску на територію нашої держави», – зазначили в прес-службі відомства (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 5.05).

Утворено робочу групу з моніторингу ефективного використання коштів, залучених під держгарантії.

Уряд прийняв Постанову від 30 квітня 2014 р. № 124 «Про утворення міжвідомчої робочої групи із забезпечення моніторингу ефективного використання коштів, залучених суб'єктами господарювання та головними розпорядниками бюджетних коштів під державні гарантії».

Документом затверджено посадовий склад робочої групи та положення.

Також внесено зміни до Постанови Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 р. № 599 «Питання консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, утворених Кабінетом Міністрів України».

Міжвідомча робоча група із забезпечення моніторингу ефективного використання коштів, залучених суб'єктами господарювання та головними розпорядниками бюджетних коштів під державні гарантії, є тимчасовим консультативно-

дорадчим органом Кабінету Міністрів України. Основним її завданням є сприяння забезпеченню координації дій органів виконавчої влади з проведення моніторингу за реалізацією суб'єктами господарювання та головними розпорядниками бюджетних коштів інвестиційних проектів і проектів соціально-економічного розвитку, які фінансуються за рахунок кредитів, залучених під державні гарантії позичальниками, з метою недопущення завдання збитків державному бюджету.

Робоча група має право отримувати в установленому порядку від центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій інформацію, необхідну для виконання покладеного на неї завдання, у тому числі про показники фінансової та іншої звітності, фінансові плани, установчі документи позичальників – державних суб'єктів господарювання та результати перевірок контролюючих і правоохоронних органів.

До участі у своїй роботі робоча група може залучати представників центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, а також незалежних експертів (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua)). – 2014. – 5.05).

Уряд прийняв рішення про тимчасове закриття пунктів контролю та пропуску на кордоні України в Криму. Про це йдеться в розпорядженні Кабміну.

До таких кроків Україна вдалась «у зв'язку із загостренням ситуації в АРК і вторгненням на територію України озброєних формувань, екстремістськи налаштованих осіб та військовою агресією з боку Російської Федерації». Через блокування роботи пунктів пропуску в Крим уряд вважає неможливим провадження подальшої діяльності в цих пунктах і вирішив тимчасово їх закрити. До списку закритих пунктів потрапили всі морські пункти та переправи в Севастополі, Чорноморську, Євпаторії, Ялті, Феодосії та Керчі. Закрили також пункти повітряного пропуску: аеропорти в Севастополі, Сімферополі, Керчі, Джанкої, Саках, Качі та Гвардійському. «Міністерству

закордонних справ довести до відома дипломатичних представництв іноземних держав в Україні, а також диппредставництв і консульських установ України інформацію про тимчасове закриття пунктів пропуску та пунктів контролю», – ідеться в розпорядженні.

Деякі ЗМІ, у тому числі російській, уже встигли повідомити про повне закриття Україною своїх кордонів, що насправді не відповідає дійсності (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 5.05).

День Перемоги відзначатиметься на державному рівні. Кабінет Міністрів розпорядженням від 30.04.2014 р. № 447-р затвердив план заходів з підготовки і відзначення у 2014 р. 69-ї річниці Дня Перемоги.

Зокрема, у столиці 7 травня урочисті заходи та святковий концерт відбудуться на території Меморіального комплексу «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років», а 8 травня за участі учнівської молоді та громадськості у парку Вічної слави у Києві пройде культурно-мистецький захід «Перша хвилина миру».

9 травня по всій країні принесуть квіти до меморіалів і пам'ятників тим, хто виборював Велику Перемогу. Відбудеться урочиста церемонія покладання квітів до могили Невідомого солдата у парку Вічної слави у Києві.

Цього ж дня на Софійській площі в Києві релігійними організаціями буде проведено молебень за загиблими в Другій світовій війні.

Програмою заходів також заплановано зустрічі з ветеранами війни та представниками громадських об'єднань ветеранів у загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладах, проведення різноманітних тематичних виставок, присвячених героїзму українського народу під час війни тощо.

Планом заходів передбачено упорядкування, збереження, запобігання актам вандалізму та руйнуванню місць поховань осіб, які загинули на території України під час Другої світової війни.

Крім того, 9 травня передбачено проведення спортивних змагань і молодіжних акцій, спрямованих на забезпечення єдності держави та консолідацію суспільства (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 5.05*).

ПОЛІТИКА

Президіум Луганської облради звертається до керівництва Євросоюзу, США та Росії з проханням зажадати від Києва негайного проведення переговорів між урядом та представниками Південного Сходу України. Про це йдеться в заяві президії облради, яка була оприлюднена на офіційному сайті, передає УНН.

«З величезним болем констатуємо: в Україні йде громадянська війна, яка спровокована чинною київською владою та її покровителями... Півкраїни записали в злочинці, в терористи тільки за те, що люди по-іншому, ніж політики, які прийшли до влади, бачать майбутнє рідної країни», – вважають в Луганській облраді.

На думку депутатів, замість діалогу, Київ розгорнув «проти мільйонів громадян не анти-, а саме терористичну операцію».

Також, на їхню думку, «паралельно діюча влада провокує і організовує протистояння громадян на Південному сході України, а вбивство цивільних активістів в Одесі стало останньою межею в можливості мирного вирішення конфлікту. «Україна, можливо, востаннє стоїть перед вибором: або зупинити насильство, або воно буде неконтрольованим. Будь-яка нова насильницька дія центральної влади на повсталих територіях неминуче призведе до паралічу і розвалу української державності», – вважають у президіумі.

Тому члени президії Луганської обласної ради вимагають від діючої центральної влади негайно припинити всі «каральні операції» та відвести військові частини в місця їх постійної дислокації. Повернутися до домовленостей, досягнутих 21 лютого і засвідчених зарубіжними дипломатами, і негайно прийняти закон про амністію для всіх учасників акцій

протесту на Південному сході України. Також роззброїти всі незаконно збройні праворадикальні формування, у першу чергу «Правий сектор», забезпечити об'єктивне розслідування вбивств жителів Одеси та мешканців Донецької області.

Крім того, вони вимагають негайно розпочати процес конституційної реформи, законодавчо забезпечити статус російської мови як другої державної та забезпечити розширення повноважень місцевого самоврядування.

Президія Луганської обласної ради також заявила, що підтримує ініціативу громадськості щодо проведення референдуму про статус області. Також звертається до керівництва Євросоюзу, США й Росії з проханням зажадати від Києва негайного проведення переговорів між урядом, представниками Південного сходу, враховуючи повстанців, і продовжити міжнародні переговори по Україні (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 5.05).

В Луганскую область свозят зенитно-ракетные комплексы.

На территорию Антрацитовского района Луганской области, по согласованию с райгосадминистрацией, завезли переносные зенитно-ракетные комплексы, сообщил председатель Независимого профсоюза горняков Украины М. Волынец в Луганской области в понедельник, 5 мая.

Также возле здания РГА формируются отряды боевиков, которых переодевают в камуфляжную форму и выдают оружие. «Во дворе Антрацитовской РГА формируются отряды боевиков при активном участии и присутствии на этой территории донских казаков», – цитирует М. Волынца издание CityNews.

Он также подтвердил информацию о захвате административного здания госпредприятия Артемуголь в Горловке (Донецкая область) и о том, что здание покинули работники компании. По мнению М. Волынца, «сепаратисты такими действиями мстят горнякам за то, что те их не поддержали» (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 5.05).

Унаслідок зіткнень і пожежі в Будинку профспілок на Куликовому полі Одеси, що виникли 2 травня, загинуло 42 людини, 125 отримало тілесні ушкодження і госпіталізовано, повідомляється на сайті МВС із посиланням на в. о. міністра внутрішніх справ України А. Авакова.

«2 травня в Одесі на Соборній площі зібралися фанати футбольних клубів Чорноморець (Одеса) та Металіст (Харків), щоб пройти маршем у Центральний парк культури і відпочинку ім. Т. Шевченка, де на стадіоні “Чорноморець” мав відбутися матч. До них приєдналися звичайні громадяни. У руках у багатьох були прапори України, фанати були одягнені в кольори своїх команд. Після виконання Гімну України колона почала рух, у цей час з боку Олександрівського проспекту з’явилися молоді люди в масках і з битами, – сказано в повідомленні міністерства. – Унаслідок зіткнень і пожежі в Будинку профспілок на Куликовому полі Одеси загинуло 42 людини, 125 – отримало тілесні ушкодження і госпіталізовано. Серед постраждалих – 21 міліціонер».

Раніше одеська міліція повідомляла про 37 загиблих і близько 200 поранених. Серед постраждалих і 13 військовослужбовців Національної гвардії України.

«Основні ушкодження – забої та переломи кінцівок, двоє гвардійців отримали вогнепальні поранення, один – ножове, у двох закрита черепно-мозкова травма. Усім військовим надана кваліфікована медична допомога», – сказано в повідомленні на сайті Нацгвардії.

Як повідомлялося, в Одесі у п’ятницю виникли зіткнення між проросійськими та проукраїнськими активістами.

Влада міста оголосила триденний траур за жертвами зіткнень – 3, 4 і 5 травня.

За подіями 2 травня органи внутрішніх справ почали 10 кримінальних проваджень за ознаками ряду злочинів – це ст. 294 (масові заворушення), 15 (умисне вбивство), 345 (погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу), 296 (хуліганство), 341 (захоплення державних

або громадських будівель чи споруд), 194 (умисне знищення або пошкодження майна).

На сьогодні співробітниками міліції затримано понад 130 осіб. Після п'ятничних подій в Одесі звільнено начальника обласної міліції П. Луцюка (*Корреспондент.net* (<http://ua.korrespondent.net/ukraine/politics/3357581-kilkist-zahyblykh-v-odesi-dosiahla-42-poranimi-125-osib-mvs>)). – 2014. – 3.05).

Учасники проукраїнського мітингу в Одесі прийшли на Куликове поле, де вшанували пам'ять загиблих 2 травня. Вони виконали Гімн України та підняли український прапор. Про це УНН повідомляє з посиланням на радіо «Свобода».

Організатори акції закликали учасників поводитися мирно, не зачіпати свічки і квіти, принесені на місце, де загинули люди. «Масовий проукраїнський мітинг в Одесі у неділю виник стихійно, після того як стало відомо про звільнення з-під варти учасників масових заворушень», – ідеться в повідомленні (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>)). – 2014. – 5.05).

Станом на 5 травня в лікарнях, після зіткнень в Одесі, залишаються 78 осіб, передає УНН з посиланням на департамент охорони здоров'я міста.

У день трагічних подій 2 травня в Одесі близько 80 хірургів одночасно надавали допомогу. У стаціонари було госпіталізовано 85 осіб, 4 травня – дві особи (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>)). – 2014. – 5.05).

Новим начальником Одеського управління МВС призначено І. Катеринчука. Це впливає із заяви глави МВС А. Авакова, яку він зробив щодо подій в Одесі 4 травня і звільнення затриманих раніше сепаратистів, яких мали судити. Новий очільник обласної міліції – колишній начальник

Управління МВС України в Чернігівській області, генерал-майор міліції. За даними видання Думская.net, І. Катеринчук відомий своїм критичним ставленням до попередньої влади. «Біля воріт Менської колонії він зустрів екс-міністра внутрішніх справ Ю. Луценка, брав участь у мітингу “Вставай, Україно” у Києві і різко висловлюється проти минулої влади на своїй сторінці в Facebook», – зазначає видання (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2014. – 4.05).

Затримані сепаратисти в Одесі були звільнені тому, що напередодні заступник Генпрокурора особисто заборонив їх етапувати до Києва, а прокурор ухвалив рішення про їх звільнення. Про це заявив глава МВС А. Аваков, якого цитує Ю. Бутусов. За його словами, А. Аваков відреагував на події 4 травня в Одесі так: «У мене немає слів, щоб висловити свій гнів ганебним фактом звільнення 10 провокаторів, з вини яких в Одесі було вбито 43 людини і 160 поранено.

Я хочу відверто сказати про причини того, що сталося. Затримані провокатори повинні були вчора вночі (в ніч на 4 травня) бути відконвойовані до Києва. Проте заступник Генерального прокурора Банчук прямо заборонив етапувати затриманих з Одеси. У результаті міськвідділ міліції був заблокований. Міліція отримала наказ не випускати провокаторів і приготуватися до відбиття штурму. Однак прокурор виніс рішення про звільнення затриманих. Це самоправне рішення прокуратури вимагає самого серйозного розслідування. Звільнення провокаторів може привести до нових спалахів насильства в Одесі». Як заявив глава МВС, дії міністерства – усе керівництво УВС відсторонено в повному складі, порушено кримінальні справи. «Новий начальник Одеського УВС І. Катеринчук прибуває на місце прямо зараз», – додав А. Аваков (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2014. – 4.05).

По оперативным данным группы «Информационное сопротивление», в Одессе силовики адекватно отреагировали на

возможность штурма облгосадминистрации пророссийскими террористами. Об этом на своей странице в Facebook сообщил руководитель Центра военно-политических исследований Д. Тымчук.

«По предварительно поступившей информации, штурм ОГА намечался на 15:00 (понедельник, 5 мая. – Ред.). В экстренном порядке из ОГА был эвакуирован персонал. Также были прекращены занятия и эвакуированы дети из детсадов и школ в километровой зоне от ОГА», – написал он.

Здание ОГА заняли и приготовились к отражению штурма подразделения антитеррора и Национальной гвардии.

«На 17:30 штурм так и не последовало», – добавил Д. Тымчук (*Главком (<http://glavcom.ua>). – 2014. – 5.05*).

Сесія Одеської облради 5 травня не відбулася, повідомили УНН у прес-службі обласної ради. Відповідна інформація наразі вже оприлюднена на веб-сайті облради.

Нагадаємо, сесія була призначена у зв'язку з трагічними подіями п'ятниці в Одесі, під час яких загинуло близько 50 осіб і понад 200 постраждало.

При цьому, за повідомленнями ряду джерел, в. о. Президента України, Голова Верховної Ради О. Турчинов може призначити керівником Одеської ОДА І. Палицю, якого пов'язують з очільником Дніпропетровської ОДА І. Коломойським, замість В. Немировського (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 5.05*).

Возле Славянска сбили вертолет Ми-24. Об этом сообщает пресс-служба Министерства обороны Украины. Ранее возле Славянска были сбиты еще несколько украинских вертолетов. Потерь среди экипажа нет.

«5 мая около 14:30, во время выполнения боевого задания и захода на цель в районе Славянска был подбит вертолет Вооруженных сил Украины Ми-24. В результате падения вертолета в реку, военные летчики остались живы. Оперативная

бригада Антитеррористического центра эвакуировали их в лагерь», – говорится в сообщении. Предварительно установлено, что вертолет был подбит с крупнокалиберного пулемета.

Ранее в Минобороны сообщали, что против украинских силовиков в Славянске применяют тяжелое вооружение (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 5.05).

Проросійські активісти і прихильники самопроголошеної Донецької народної республіки захопили в Донецьку будівлю обласного управління СБУ, повідомляє УНН з посиланням на українську службу Бі-Бі-Сі.

За повідомленням, близько 2 тис. людей прийшли на штурм будівлі з мітингу, присвяченого пам'яті загиблих проросійських активістів в Одесі. Люди були озброєні кийками, арматурою і бейсбольними битами, а також скандували: «Одеса – російське місто» і «Одесу не пробачимо».

Захоплення відбулося протягом декількох хвилин, йдеться у повідомленні (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 5.05).

Декілька сотень прихильників федералізації провели в Харкові на площі Свободи мітинг з прапорами РФ та ряду громадських рухів, передає кореспондент УНН.

Учасники заходу тримали транспаранти: «Одесса – Хатынь 21 века», «Деды побеждали не для того, чтобы людей сжигали», «Хунту долой! Славянск – герой!» та «Россия, защиты от геноцида».

Учасники мітингу закликали представників церкви піддати анафемі винних у масовій загибелі людей в Одесі та висловили вимогу притягнути до відповідальності харківських ультрас ФК «Металіса», які 2 травня брали участь у подіях в Одесі, а також наголошували на необхідності проведення референдуму з питання федералізації (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 5.05).

У Севастополі готують розправу проукраїнськи налаштованим жителям: на інтернет-форумах публікують імена й адреси тих, кого пропонують убивати.

Про це повідомляє «Громадське радіо» на своїй Facebook-сторінці, щоб попередити кримчан і владу, аби уникнути жертв.

Так, на «Севастопольському політфорумі» обговорюють, кого будуть убивати, публікуючи прізвиська й адреси «українських активістів Севастополя».

Усе це супроводжують образливими фразами і погрозами.

Медіа-ресурс закликає представників самопроголошеної кримської влади та впливових у Криму людей попередити насильство над людьми:

«Панове Чалий, Аксьонов, пані Поклонська – ви можете це зробити! Політики Медведчук, Царьов, Симоненко, публіцисти Равреба, Вершинін, Шарій, Корнілов, Чаленко, Бердник – до вашого голосу учасники цього форуму можуть дослухатися! Російські журналісти – Ольшанський, Азар, Кашин, Дм. Кисельов! Церква православна!».

«Усі, для кого справедливість і людяність важливіші за сліпу скаженість, – зупиніть трагедію, яка насувається! Збережіть людські життя», – закликає «Громадське радіо» (***Українська правда*** (<http://www.pravda.com.ua/news/2014/05/6/7024490/>). – 2014. – 6.05).

6 травня активісти Автомайдану проводять акцію під стінами Верховної Ради з вимогою розібратись із сепаратистами.

Загалом під парламент приїхало близько десятка авто і стільки ж активістів. Учасники акції прийшли з транспарантами, на яких порівняли кількість силовиків та сепаратистів в Україні. Активісти обурені, що з кількома тисячами сепаратистів не можуть впоратись кількесот тисячні сили силових відомств (***Українська правда*** (<http://www.pravda.com.ua/news/2014/05/6/7024495/>). – 2014. – 6.05).

П. Губарев останется под стражей до конца июня.

Шевченковский районный суд Киева продлил арест самопровозглашенного донецкого губернатора П. Губарева до 28 июня, сообщает информагентство УНН.

Соответствующую информацию подтвердил адвокат П. Губарева А. Горошинский. При этом он добавил, что защита намерена подать апелляцию на решение суда.

П. Губарев был задержан 6 марта в Донецке по подозрению в сепаратизме. 7 марта Шевченковский районный суд Киева арестовал его на два месяца (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 5.05).

Центральная избирательная комиссия отменила регистрацию кандидатами в президенты народного депутата О. Царева (фракция Партии регионов) и экс-министра социальной политики Н. Королевской. Такое решение ЦИК приняла на заседании в пятницу на основании личных заявлений указанных кандидатов.

Таким образом, в выборах Президента принимают 21 кандидат из 23-х первоначально зарегистрированных.

Согласно календарному плану, 1 мая завершился срок подачи кандидатами в президенты заявлений об отказе от участия в выборах (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 2.05).

Центральна виборча комісія затвердила кошториси видатків окружних виборчих комісій з виборів Президента України. Про це повідомили в прес-службі ЦВК, передає УНН. ЦВК затвердила рішення 28 окружних виборчих комісій в 14 регіонах України щодо виконання повноважень членів цих комісій на платній основі на позачергових президентських виборах. Також ЦВК затвердила єдині кошториси видатків окружних виборчих комісій з виборів Президента України 32 територіальних виборчих округів для підготовки та проведення виборів Президента України на 2014 р.

Крім того, комісія затвердила Положення про порядок проведення Національною телекомпанією України передвиборних теледебатів між кандидатами на пост Президента за рахунок і в межах коштів Державного бюджету України, виділених на підготовку та проведення виборів Президента України (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 5.05).

Лідер ВО «Батьківщини» Ю. Тимошенко в ефірі «Свободи слова» на ICTV заявила, що ніколи не об'єднається з кандидатом у Президенти П. Порошенко через різні ідеологічні підходи, передає УНН.

«У нас повністю різні ідеологічні підходи. Я, наприклад, ніколи не об'єднаюсь з Добкіним, це ж очевидно. Я й так само ніколи не об'єднаюсь з Петром Олексійовичем Порошенком», – сказала Ю. Тимошенко. У свою чергу кандидат на пост президента України М. Добкін заявив про те, що заради стабільності і спокою в країні, готовий об'єднуватись з усіма (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 6.05).

Київська міська територіальна виборча комісія зареєструвала 19 кандидатів у мери Києва. Про це повідомив глава Київського тервиборчкому В. Городиський «Українським новинам».

За його словами, остаточне рішення про реєстрацію кандидатів було прийнято тервиборчкомом на засіданні, згідно з календарним планом, 1 травня.

Київський тервиборчком зареєстрував, зокрема:

– депутата Верховної Ради, лідера фракції «Український демократичний альянс за реформи» В. Кличка, висунутого Київською міськорганізацією УДАРУ;

– депутата ВР М. Катеринчука (фракція «Батьківщина»), висунутого міською регіональною організацією «Європейської партії України»;

- О. Дерев'янка, висунутого міською організацією Української народної партії;
- автогонщика О. Мочанова, висунутого міською організацією «Всеукраїнське об'єднання «Демократи» (Демократична партія);
- помічника-консультанта депутата ВР О. Комнацького від міської організації Комуністичної партії;
- підприємця Г. Балашова від міської організації «Політичної партії»;
- главу Київської міськкадміністрації В. Бондаренка – від міськорганізації «Батьківщини»;
- депутата ВР А. Ілленка від «Свободи»;
- колишнього мера Києва О. Омельченка – від партії «Єдність»;
- депутата ВР В. Кириленка – від партії «За Україну!»;
- народного депутата Л. Оробець;
- гендиректора ТОВ «Агробонус» Л. Василенко;
- колишнього главу Київміськкадміністрації І. Салія;
- мера Калуща Івано-Франківської області І. Насалика;
- адвоката В. Смалія;
- президента компанії «Фармпланета» В. Кандрука;
- тимчасово безробітного В. Довгого;
- проектного директора ТОВ «Проектні системи ЛТД» А. Миргородського;
- Д. Вейдера – від регіональної організації в Києві Інтернет-партії України.

Вибори мера Києва призначені на 25 травня, як і вибори Президента (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2014. – 5.05).

В Донецке на офис партии УДАР было совершено вооруженное нападение. Об этом сообщил председатель Донецкой областной организации УДАРа, народный депутат Е. Фирсов, передает пресс-служба партии. «Сегодня днем в офис партии УДАР ворвалось четыре человека с автоматами. Они выбили ногами дверь в помещение», – сказал Е. Фирсов.

По его словам, в офисе не было работников, поэтому никто не пострадал. В то же время, нападавшие забрали документы, разбили технику и разлили по всему офису краску (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 5.05).

Канцлер Німеччини А. Меркель і президент РФ В. Путін обговорили президентські вибори в Україні.

Канцлер зажадала, щоб Москва докладала більше зусиль для врегулювання української кризи.

А. Меркель закликала президента Росії В. Путіна під час телефонної розмови, щоб Москва докладала більше зусиль для врегулювання української кризи, повідомив представник німецького уряду Ш. Зайберт, передає інформагентство «Інтерфакс-Україна».

За його словами, необхідно докласти максимальних зусиль для того, щоб всі українці незалежно від етнічного походження і культурних особливостей мали можливість обрати майбутнє країни в ході виборів 25 травня, а не на вулиці зі зброєю і «коктейлями Молотова».

Ш. Зайберт також заявив, що заплановані на 11 травня референдуми в Донецьку і Луганську «не мають ніякої демократичної легітимності».

Представник уряду ФРН з посиланням на А. Меркель зазначив, що ці референдуми будуть «сприяти подальшій ескаляції конфлікту» (*Корреспондент.net* (<http://ua.korrespondent.net/ukraine/politics/3358542-merkel-i-putin-obhovoryly-prezidentski-vybory-v-ukraini>). – 2014. – 5.05).

Президент Франції Ф. Олланд і прем'єр-министр Японії С. Абэ призвали Росію к немедленному дипломатическому урегулюванню кризиса в Украине.

Об этом лидеры обеих государств заявили по результатам встречи в Елисейском дворце.

«Франция и Япония подчеркнули, что путь для дипломатического урегулирования кризиса (в Украине. – Ред.) остается

открытым, они также призвали Россию немедленно участвовать в этом процессе», – говорится в итоговом заявлении обеих лидеров. Они также подчеркнули, что Россия продолжает эскалацию напряженности, несмотря на Женевские договоренности от 17 апреля, целью которых является обеспечение условий для налаживания мирного и успешного демократического голосования в первом туре президентских выборов в Украине назначенных на 25 мая. В этой связи обе страны вместе с партнерами G7 договорились действовать быстро, чтобы ввести новые санкции против России.

Президент Франции Ф. Олланд также предостерег Москву, что ничего не должно препятствовать проведению президентских выборов в Украине. «Они должны состояться на всей территории Украины, что предусматривает достижение общего мнения о признании результатов выборов», – сказал он. По словам Ф. Олланда, во Франции пока сохраняются отношения с Россией, которые могут убедить российскую власть, в частности президента В. Путина, что единственным возможным путем является диалог и деэскалация.

В свою очередь, говоря о выборах в Украине 25 мая, японский премьер выразил надежду, что они состоятся мирно, успешно и с соблюдением всех демократических норм. Как сообщало агентство, Франция и Япония в составе группы наиболее развитых стран вынесли консолидированное решение исключить РФ из G8. Они также совместно с партнерами признали незаконным референдум, что прошел в Крыму вопреки Конституции Украины, и аннексию ее части территории Российской Федерации в нарушение принципов международного права (*Главком* (<http://glavcom.ua/news/203796.html>)). – 2014. – 6.05).

Министр иностранных дел России С. Лавров в телефонном разговоре с госсекретарем США Дж. Керри призвал США принудить украинские власти прекратить боевые действия на Юго-Востоке Украины. «Лавров подчеркнул, что карательная операция на Юго-Востоке Украины ввергает

страну в братоубийственный конфликт», – говорится в сообщении МИД России.

Дж. Керри в свою очередь призвал российские власти прекратить оказывать поддержку украинским сепаратистам и начать принимать меры по деэскалации ситуации.

С. Лавров также обсудил ситуацию на Украине с действующим председателем ОБСЕ Д. Буркхальтером и призвал использовать потенциал ОБСЕ, чтобы убедить Киев отменить войсковую операцию против населения Юго-Востока Украины (*Електронні Віснї (<http://elvisti.com>)*, – 2014. – 3.05).

Американские сенаторы готовят закон, согласно которому США предоставят Украине военную помощь на 100 млн дол.

Довольно большая группа американских сенаторов готовит закон, согласно которому США предоставит Украине военную помощь на 100 млн дол. Об этом сенатор США Дж. Маккейн рассказал в эфире телеканала Интер. Он подчеркнул, что речь идет не только о финансовой помощи Украине. «Мы хотим предоставить средства для противодействия российской агрессии, дать понять Путину, что он заплатит высокую цену, если захочет захватить Восток Украины или даже Юг», – отметил сенатор.

Вместе с тем он подчеркнул, что принятие закона может затянуться, а время в данном случае «против нас». Поэтому Дж. Маккейн рассказал, что попытается убедить президента США Б. Обаму отправить военную помощь Украине ранее.

Говоря о вероятности дальнейшей агрессии России, сенатор выразил уверенность, что президент России сейчас взвешивает свои возможности, сосредотачивает воинские силы, посылает провокаторов. «На самом деле он размышляет не только о захвате Востока Украины, а и Юга, и Молдавии и присоединение Приднестровья», – заявил Дж. Маккейн.

Он отметил, что Америка готова ответить на агрессию В. Путина тем, что «Россия будет полностью изолирована». «Мы будем давить, чтобы Россия вывела войска, давить, чтобы вос-

становить статус Крыма. Мы вас не бросим», – подчеркнул сенатор (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 5.05).

Совет безопасности ООН отложил принятие решения по предложению России принять заявление с требованием к Украине не использовать вооруженные силы на востоке страны.

Россия в ходе заседания Совбеза ООН предложила принять заявление, в котором выступить с призывом «немедленно положить конец любому насилию, включая использование Вооруженных сил на Востоке Украины и серьезно заняться реализацией женеvского документа в полном объеме».

«Мне кажется, было бы хорошо закончить наше заседание таким заявлением», – сказал постоянный представитель России в ООН В. Чуркин. «Если вы готовы поддержать заявление, то мы тоже были бы готовы его поддержать» – подчеркнул постпред РФ.

Инициатива Россия не нашла противодействия среди членов СБ и была принята во внимание председателем Совета безопасности, функции которого в мае исполняет постпред Республики Корея Ох Джун. «Что касается этого предложения, я попрошу наших политических координаторов заняться этим вопросом», – сказал Ох Джун, закрывая двухчасовое заседание СБ (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 2.05).

Відвідати Україну з візитом 7–8 травня має намір заступник Генерального секретаря ООН з політичних питань Дж. Фелтман. Про це повідомив на брифінгу директор департаменту інформаційної політики МЗС України Є. Перебийніс, передає УНН.

Як повідомив речник МЗС, це візит відбудеться з ініціативи Генсека ООН Пан Гі Муна, з метою активізації сприяння з боку ООН в деескалації ситуації в Україні. Очікується, що Дж. Фелтман проведе в Україні ряд зустрічей з керівництвом

України та МЗС України (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 5.05).

ЄС глибоко засмучений багатьма смертями та пораненими у подіях, що відбулися 2 травня в Одесі, та висловлює свої щирі співчуття сім'ям усіх жертв сліпого насильства. Про це йдеться у заяві верховного представника ЄС з питань зовнішньої політики і політики безпеки К. Ештон, передає УНН.

«Факти, що призвели до трагічної втрати такої великої кількості людських життів, мають бути встановлені за допомогою незалежного розслідування.

Водночас усі відповідальні за такі кримінальні дії мають постати перед правосуддям. ЄС закликає усіх проявляти максимальну стриманість та не використовувати цю трагедію для підігрівання більшої ненависті, розбіжностей і безглузлого насильства», – йдеться у заяві.

Також К. Ештон наголошує, що це має стати приводом для роздумів і нагодою для усіх українців зібратися разом та віднайти шляхи подолання розбіжностей, що їх було штучно підігріто в останні місяці (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 3.05).

Генеральний секретар ООН Пан Гі Мун висловив співчуття сім'ям загиблих 2 травня в зіткненнях в Одесі, повідомляє УНН з посиланням на інформацію прес-центру ООН.

Також Генсек ООН закликав до «проведення якнайшвидшого і повного розслідування цього трагічного інциденту».

Крім того, Пан Гі Мун «настійно закликав залучених в цей конфлікт і тих, хто має вплив на ситуацію, взяти на себе відповідальність і зіграти конструктивну роль у деескаляції конфлікту» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 3.05).

Более 7 тыс. человек вышли на акцию в Москве в память о погибших в Одессе, передает ИТАР-ТАСС.

Акція в пам'ятть о погибших в Одессе прошла в Александровском саду в Москве (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 5.05).

Міністерство закордонних справ Румунії оприлюднило заяву, у якій засуджує рішуче непогодження з насильницькими діями в Одесі, що сталися 2 травня, повідомляє УНН з посиланням на іноземні ЗМІ.

Наразі МЗС Румунії закликає до «деескалації ситуації на усьому південному Сході України». На думку дипломатів, зниження напруженості необхідне для проведення призначених на 25 травня президентських виборів (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 3.05).

Екс-лідеру меджлісу кримськотатарського народу, народному депутату України М. Джемілеву не вдасться проїхати до Криму. Про це заявив міністр з інформації та масових комунікацій самопроголошеного уряду Криму Д. Полонський, повідомляє УНН з посиланням на «Кримінформ».

«Головним завданням цього громадянина, який повністю втратив довіру свого кримсько-татарського народу, є дестабілізація ситуації в Криму. Тим самим він відпрацьовує оплачене Заходом замовлення. Але у нього це не вийшло зараз, коли він зірвав свято Хедерлез, не вийде і в майбутньому», – зазначив Д. Полонський і наголосив, що самопроголошена влада Криму не допустить приїзду М. Джемілева, оскільки «є встановлені законом обмеження на в'їзд М. Джемілева на територію Російської Федерації».

Нагадаємо, М. Джемілев не зміг потрапити на півострів через блокування, яке влаштували на кордоні російські спецпризначенці і кримська самооборона. Він повертається до Києва після того, як йому не вдалося потрапити на півострів

через пункт пропуску «Турецький вал» в Армянську, повідомляє УНН з посиланням на радіо «Свобода» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 5.05).

Український омбудсмен В. Лутковська звернулася з відкритим листом до уповноваженого з прав людини в Російській Федерації про захист прав М, Джемільєва і кримськотатарського народу. Про це повідомляє УНН з посиланням на прес-службу діяча (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 5.05).

ЕКОНОМІКА

По итогам встречи в Варшаве 2 мая РФ, ЕС и Украина не договорились по газовому вопросу. «Делегации России, Украины и Еврокомиссии на трехсторонней встрече в пятницу в Варшаве не смогли договориться по обсуждаемым вопросам», – заявил журналистам по итогам консультаций еврокомиссар по энергетике Г. Эттингер.

В мае ожидается еще два раунда переговоров, сообщил еврокомиссар. «Мы планируем две дополнительные трехсторонние встречи – в середине и в конце мая. Следующие месяцы тогда можно было бы посвятить накоплению газа, необходимого для зимних месяцев», – сообщил политик.

Еврокомиссар выразил уверенность, что поставки российского газа в Украину гарантированно продлятся до конца мая. При этом Г. Эттингер признал, что «Нефтегаз» не выполняет свои обязательства по договору о поставках российского газа (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 2.05).

«Газпром» может ограничить объем поставок газа Украине в июне, если в мае не поступит предоплата. Об этом заявил в Варшаве глава российского Минэнерго А. Новак, передают РИА «Новости».

«16 мая – это срок, когда будет выставлен счет за газ в июне и дает возможность до 31 мая оплатить поставки. Если оплаты не будет, «Газпром» фактически будет иметь возможность ограничить объем поставок газа в Украину», – сказал А. Новак. Также российский министр заявил, что Украина на трехсторонних переговорах по газу в Варшаве не озвучила сроки оплаты газового долга России. «От украинской стороны не услышали, когда и в каких объемах будет оплачен долг», – сказал А. Новак, напомнив, что задолженность сейчас составляет 3,5 млрд дол.

Он положительно оценил предоставление МВФ кредита Украине и сообщил, что не получил ответа от Украины, какая часть кредита будет направлена на погашение долга за газ.

В свою очередь министр энергетики и угольной промышленности Украины Ю. Продан заявил, что кредиты МВФ Украине увеличат возможность рассчитаться за газ (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2014. – 2.05).

Украина отказалась признавать счет «Газпрома» за недобор газа.

НАК «Нефтегаз Украины» направила в ОАО «Газпром» письмо с отказом признавать счет в размере 11,4 млрд дол., который российская компания прислала в конце апреля как требование «заплатить за невыбранные в 2013 году объемы газа». Об этом сообщает пресс-служба украинской компании.

«В своем требовании ОАО “Газпром” ссылается на так называемое положение “бери или плати” (take-or-pay), которое уже давно не является рыночной практикой в том виде, как на этом настаивает российский газовый монополист. Кроме того, договор между НАК “Нефтегаз Украины” и ОАО “Газпром” не содержит механизма практической реализации этого положения», – сказано в сообщении.

Напомним, 28 апреля «Нефтегаз» отправила «Газпрому» сообщение с предложением урегулировать спорные вопросы путем переговоров. Если стороны не достигнут согласия в течение 30 дней, спорные вопросы будут переданы на

рассмотрение в Арбитражный институт Стокгольма (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 2.05).

Украинская власть готова погасить газовый долг перед Российской Федерацией за уже поставленное топливо в случае, если она согласится снизить цену на газ для Украины. Об этом сказал министр энергетики Украины Ю. Продан после первых трехсторонних газовых переговоров с участием России и представителей ЕС, пишет УНИАН.

«Мы ожидаем обратную реакцию “Газпрома”, если “Газпром” согласится с нашими предложениями, то мы, конечно, готовы погасить долг по этой справедливой цене (265,8 долл. за 1 тыс. куб. м, которая действовала в 1 квартале 2014 г. – Ред.). Но пока “Газпром” не согласился», – сказал он.

Ю. Продан отметил, что украинская власть готова платить «рыночную цену» на газ, но российская сторона не реагирует на такие предложения, которые ей предлагают и именно поэтому, Украина решила подать иск в Арбитражный суд (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2014. – 2.05).

Украина с 1 мая возобновила реверсные поставки природного газа из Венгрии. В пресс-службе компании Укртрансгаз подтвердили «фактическое открытие реверса», но не уточнили конкретные объемы поставок, приостановленные в декабре прошлого года.

Напомним, Украина импортировала газ из Европы в 2012-2013 годах через Польшу и Венгрию. Поставщиками газа выступали частные структуры, в 2013 году импорт составил 1,977 млрд кубометров.

В конце апреля Украина подписала меморандум по газу со словацкой Eustream (оператор ГТС Словакии) и, как сообщала в то время компания Укртрансгаз, поставки природного газа через территорию Словакии в Украину могут начаться с 1 сентября текущего года в объеме 22 млн кубометров в сутки с возможностью увеличения объемов поставок (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 5.05).

За січень – квітень 2014 р. в Загальний і Спеціальний фонди Держбюджету надійшло 120,4 млрд грн, що на 13,5 %, або 14,3 млрд грн більше показника за аналогічний період минулого року. Про це повідомляється на сайті Держказначейства.

Згідно із повідомленням, до Загального фонду Держбюджету надійшло 106,2 млрд грн, або 100,3 % від суми, передбаченої помісячним розписом доходів на січень – квітень, що на 14,8 млрд грн та на 16,2 % більше, ніж за відповідний показник 2013 р.

До Спеціального фонду Держбюджету за січень – квітень 2014 р. надійшло 14,2 млрд грн.

Протягом січня – квітня 2014 р. відшкодовано податку на додану вартість на суму понад 13,1 млрд грн (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 5.05).

Український уряд випустить ПДВ-облігації в травні. Це передбачено кредитною програмою stand-by, укладеною Україною та Міжнародним валютним фондом, пише «Інтерфакс-Україна». «Буде здійснено одноразовий випуск на суму до 16,7 млрд грн», – йдеться в програмі. Відповідно до неї, папери будуть мати ринкові процентні ставки і вільно торгуватися на ринку. Український уряд обіцяє вжити всі заходи для своєчасного відшкодування ПДВ.

У документі зазначено, що на кінець березня цього року борг з відшкодування ПДВ становив 21,7 млрд грн, ПДВ-облігаціями буде оформлений борг на кінець 2013 р.

Крім випуску бондів на 16,7 млрд грн у травні, 2,5 млрд грн має бути погашено до кінця вересня і ще 2,5 млрд грн – до кінця грудня.

Український уряд також зобов'язується підвищити прозорість при відшкодуванні ПДВ і до кінця червня розширити застосування схеми відшкодування в автоматичному режимі для платників з низьким рівнем ризику, відмовившись від попередньої перевірки або аудиту. Буде змінений критерій

відшкодування ПДВ, що стосується рівня зарплати. У схему автоматичного відшкодування будуть включені клієнти спеціалізованої податкової інспекції з обслуговування великих платників податків. До кінця червня буде заборонена практика відшкодування ПДВ в обмін на авансові платежі з податку на прибуток (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 5.05).

Антимонопольный комитет Украины подозревает крупных операторов автозаправочных станций в ценовом сговоре. По мнению комитета, это привело к необоснованному повышению цен на нефтепродукты в стране.

Как сказано в сообщении АМКУ, АЗС, работающие под брендами ОККО, WOG, Shell, Parallel, а также некоторые другие станции, по состоянию на 29 апреля удерживают цены и не намерены их снижать. На этих станциях цена на самый популярный бензин А-95 составляет 15,99–16,07 грн за 1 л. Однако информация, которой располагает АМК, не дает оснований считать, что эти цены обоснованы, подчеркивается в сообщении. В связи с этим, комитет намерен проверить, как соблюдается законодательство о конкуренции на этих сетях и в случае выявления нарушений принять исчерпывающие меры, заверили в ведомстве.

Напомним, Антимонопольный комитет Украины считает обоснованной цену бензина марки А-95 на уровне 14,95–15,45 грн за 1 л (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2014. – 5.05).

Оперативна інформація Мінагрополітики про стан весняно-польових робіт станом на 5.05.2014 р.

За оперативними даними, ярі зернові та зернобобові культури (з кукурудзою) при прогнозі 8,3 млн га посіяні на площі 6,1 млн га (73 % до прогнозу), у тому числі завершено посів ранніх ярих зернових на площі близько 2,6 млн га.

Станом на 25 квітня 2014 р. із посіяних 7,8 млн га озимих зернових культур в доброму та задовільному стані 7,3 млн га

(94 %), у слабкому та зрідженому стані – 0,4 млн га (5 %), загинуло – 101,4 тис. га (1 %).

За прогнозними даними, посівна площа ярих культур в усіх категоріях господарств під урожай 2014 р. очікується на рівні 18,3 млн га (без врахування можливого пересіву). Ярі зернові і зернобобові прогнозується розмістити на площі 8,3 млн га, у тому числі ранні ярі зернові – 2,6 млн га (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2014. – 5.05*).

Національний банк продовжує здійснювати заходи, спрямовані на забезпечення прозорості доступу та використання банками рефінансування. Для посилення відповідного контролю правління Національного банку України прийняло рішення про призначення за узгодженням сторін представника Національного банку в банки, що отримали кредити Національного банку. «Хотів би особливо відзначити, що призначення представника регулятора не є заходом впливу до банку. Це дасть змогу безпосередньо в банку розглядати всі питання, пов'язані з прозорим використанням коштів Національного банку», – зазначив перший заступник голови Національного банку України В. Кротюк.

Слід зазначити, що Національний банк відповідно до законодавства України є кредитором останньої інстанції. У разі виникнення в банків тимчасових труднощів з ліквідністю і неможливістю залучити кошти з ринку кожний банк за певних умов може звернутися до Національного банку України щодо отримання кредиту для підтримання ліквідності. Отримання такої підтримки від Національного банку дасть змогу банку своєчасно виконувати свої зобов'язання перед клієнтами і насамперед перед вкладниками (*Національний банк України (http://www.bank.gov.ua). – 2014. – 30.04*).

Українські шахтарі видобули 21 млн т вугілля.

Видобуток вугілля протягом січня – березня 2014 р. становив 21 082,9 тис. т. Про це УНН повідомили в Міністерстві

енергетики та вугільної промисловості. Зокрема, протягом трьох місяців року було видобуток 15 091,0 тис. т енергетичного та 5991,9 т коксівного вугілля. Споживання вугілля теплоелектростанціями перевищило 8 971,6 тис. т.

Нагадаємо, протягом січня – березня 2014 р. шахтарі Державного підприємства «Макіїввугілля» видобули понад 630 тис. т вугілля, перевиконавши план на 7 % (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 5.05).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Дефицит государственного бюджета Украины по итогам января – марта 2014 г. составил 4,133 млрд грн. Как сообщает пресс-служба Министерства финансов, это на 8,6 %, или на 360 млн грн меньше дефицита по итогам января – марта 2013 г. в размере 4,523 млрд грн.

Минфин уточняет, что общая сумма доходов сводного бюджета в январе – марте 2014 г. составила 112,2 млрд грн, что на 5 %, или на 5,3 млрд грн больше, чем в аналогичном периоде прошлого года. Сумма расходов сводного бюджета составила 111,67 млрд грн – на 0,4 %, или на 432,2 млн грн меньше, чем за январь – март 2013 г.

Напомним, 1 апреля и. о. Президента Украины, председатель Верховной Рады А. Турчинов одобрил изменения в Госбюджет на текущий год. Соответствующий закон, подписанный им, предусматривает уменьшение доходов сводного бюджета на 2014 г. на 19,3 млрд грн – до 482,4 млрд грн. Документ также предполагает увеличение объема государственных заимствований в 2014 г. на 36 млрд грн – до 193,24 млрд грн. Замораживается рост минимальной заработной платы в течение 2014 г. на уровне 1,218 тыс. грн для трудоспособного населения. Уменьшается сумма средств, направляемых в Пенсионный фонд Украины на выплату пенсий на 3,56 млрд грн – до 83,8 млрд грн (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 30.04).

Валовой внутренний продукт Украины в I квартале 2014 г. по сравнению с прошлым годом сократился на 1,1 %. Такие данные опубликовала Государственная служба статистики.

«ВВП Украины за I квартал 2014 г. в сравнении с I кварталом 2013 г. составил 98,9 %, а в сравнении с IV кварталом 2013 г., с учетом сезонного фактора, – 98 %», – отметили в Госстате.

Ранее в Минэкономике прогнозировали падение ВВП на 1 %. Аналитики в свою очередь отмечали, что падение ВВП в 2014 г. составит 6,5 %, если не будет обострения ситуации. Об этом сообщает «Сегодня» (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>)). – 2014. – 30.04).

С 1 мая для граждан Украины будут повышены тарифы на природный газ – на 40 %.

Розничная цена на природный газ будет повышена для населения согласно требованию МВФ о необходимости приведения стоимости природного газа к экономически обоснованному уровню. Такого уровня стоимости Кабмин планирует добиться в течение трех ближайших лет, повышая стоимость газа также с 1 мая 2015 г. – на 40 %, а также по 20 % с 1 мая 2016 и 2017 г. Как известно, 30 апреля МВФ принял решение выделить Украине кредит в объеме 17 млрд дол., Киев сразу же получит 3,2 млрд дол. из этих средств.

Напомним, что Россия сообщила про повышение для Украины цены на газ до 485 дол. за 1 тыс. куб. м со II квартала (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>)). – 2014. – 5.05).

Украину ждет дефолт по международным долгам, если она потеряет большую часть территории. Об этом заявил в Астане глава комитета суверенных рейтингов Standard & Poor's Дж. Чемберс, передают NewsRu.

Дж. Чемберс подчеркнул, что имеющийся рейтинг Украины на уровне «ССС» уже указывает на явную и

непосредственную опасность дефолта. «Украина вошла в кризис с умеренным государственным долговым бременем на существующем обменном курсе. Но очевидно, что, если обменный курс обрушится и если она потеряет дополнительные части своей территории, ее способность обслуживать свой долг будет поставлена под угрозу», – отметил Дж. Чемберс (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 5.05).

Международный валютный фонд может пересмотреть программу помощи Украине, если украинская власть потеряет контроль над промышленными восточными областями. Об этом говорится в рапорте МВФ о программе помощи Украине. «Если правительство потеряет эффективный контроль над Востоком страны, то программа будет пересмотрена», – говорится в рапорте. МВФ отмечает, что Донецкая, Луганская и Харьковская области соответствуют вместе за более чем 21 % украинского ВВП и 30 % промышленного производства. «Конфликт может уменьшить доходы бюджета и серьезно навредить инвестиционным перспективам», – говорится в документе.

Эксперты фонда отмечают, что ситуация в Украине может ухудшиться сильнее, чем ожидалось, и в таком случае будет необходимо увеличение помощи.

Напомним, исполнительный совет МВФ одобрил двухлетнюю программу «стэнд-бай» для Украины в объеме 17,01 млрд дол. (800 % квоты) с немедленным предоставлением 3,19 млрд дол. в рамках исключительной компетенции фонда (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 5.05).

В странах еврозоны темпы роста инфляции в апреле текущего года повысились до 0,7 % в пересчете на годовые темпы, подтверждают первые данные Статистического управления ЕС.

Рост потребительских цен в валютном блоке ускорился с мартовских 0,5 %, что было худшим результатом с октября 2009 г., когда наблюдалась отрицательная динамика.

Эксперты, опрошенные Bloomberg, в среднем ожидали повышения цен на 0,8 % по сравнению с тем же периодом годом ранее.

Ускорение инфляции уменьшает шансы того, что Европейский центральный банк предпримет дополнительные меры по обузданию дефляционных тенденций. Уже больше полугода рост потребительских цен остается ниже 1 %, тогда как ЕЦБ наметил уровень «чуть ниже 2 %» (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 2.05).

По данным Европейского статистического агентства, в ЕС уровень безработицы не изменился по сравнению с февралем.

Уровень безработицы в ЕС в марте текущего года составил 10,5 %, что на 0,4 % ниже показателя марта прошлого года. Об этом говорится в опубликованном сегодня сообщении Евростата.

В то же время в Европейском статистическом агентстве отмечают, что уровень безработицы не изменился по сравнению с февралем текущего года.

Безработица в еврозоне снизилась с 12 % в марте 2013 г. до 11,8 % в марте текущего года. На этом уровне показатель держится с декабря 2013 г., отмечает Евростат (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 3.05).

Уровень безработицы в США сократился до 6,3 %. Производительность труда в США возросла в IV квартале на 1,8 %.

Число рабочих мест в экономике США в апреле увеличилось на максимальное за два года значение – 288 тыс. Об этом свидетельствуют данные Министерства труда страны.

Уровень участия в рабочей силе упал до 62,8 % с мартовских 63,2 % и совпал с минимумом с 1978 г. Результат оказался лучше прогнозов экспертов, опрошенных Bloomberg, которые ожидали роста показателя на уровне 218 тыс.

В результате уровень безработицы в США сократился до минимального с сентября 2008 г. значения – 6,3 %

с мартовских 6,7 %. В то же время необходимо отметить, что основной причиной столь резкого снижения безработицы стало сокращение уровня участия в рабочей силе, доля которой упала до 62,8 % с мартовских 63,2 % и совпала с минимумом с 1978 г.

Согласно окончательным данным Министерства труда США производительность труда в США возросла в IV квартале на 1,8 %. Предварительные данные говорили о повышении показателя на 3,2 %, эксперты ожидали падения данного показателя на 2,2 % (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 5.05).

США сокращают собственное финансирование.

Федеральная резервная система США приняла решение о дальнейшем сокращении программы по стимулированию экономики еще на 10 млрд дол. Таким образом, теперь ежемесячный объем денег, которые Федеральный резерв тратит на покупку бондов, не будет превышать 45 млрд дол.

Курс на сворачивание программы стимулирования был взят еще при прежнем главе Федерального резерва Б. Бернанке, и сменившая его в январе Дж. Йеллен заявила о готовности продолжать эту политику.

Экономический рост США в начале 2014 г. оказался намного ниже ожидаемого, и, тем не менее, экономисты уверены в том, что уже во II квартале цифры будут более благоприятными. Цель Федрезерва – уже в этом году полностью свернуть программу вливания денег в экономику (*Подробности* (<http://podrobnosti.ua>). – 2014. – 1.05).